Súd:	Okresný súd Žilina
Spisová značka:	45C/19/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu:	5124202902
Dátum vydania rozhodnutia:	13. 01. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Renáta Svrčková
ECLI:	ECLI:SK:OSZA:2025:5124202902.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina v konaní pred sudkyňou JUDr. Renátou Svrčkovou v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX, XXX XX C. B., právne zastúpený Mgr. Matej Vida, advokát, so sídlom Papraďová 3, 821 01 Bratislava proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, 812 72 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 00 151 866, o zaplatenie 10.299,79 eur, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 4.000,-eur, a to v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Vo zvyšnej časti žalobu zamieta.

III. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% zo súdom priznaného plnenia s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou Okresnému súdu Žilina dňa 01.03.2024 domáhal voči žalovanému náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 10.299,79 eur a náhrady trov konania.

2. Žalobca žalobu skutkovo odôvodnil tým, že žalobca je príslušníkom D. E. F. F. (ďalej len „HaZZ“) v štátnozamestnaneckom pomere v zmysle zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore (ďalej len „zákon o HaZZ“) na útvare v pôsobnosti C. G. D. E. F. F. H. - D. I. C. J. K.. V zmysle článku 6 písm. b) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len „Smernica“) je priemerný pracovný čas (vo všetkých odvetviach činností, verejných aj súkromných) pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov maximálne 48 hodín. Vzhľadom na skutočnosť, že Smernica nebola žalovaným správne implementovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky alebo bola implementovaná len v časti, zákon o HaZZ v súčasnosti umožňuje príslušnému služobnému úradu rozvrhnúť príslušníkom HaZZ týždenný pracovný čas tak, že tento v skutočnosti pravidelne a opakovane presahuje limit stanovený čl. 6 písm. b) Smernice. Uvedené porušovanie maximálne stanoveného týždenného pracovného času príslušníka HaZZ spočíva, okrem iného, aj v tom, že v zmysle zákona o HaZZ sa služobná pohotovosť príslušníka HaZZ nepovažuje za súčasť jeho pracovného čas, a to v rozpore s ustanoveniami Smernice a v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora EÚ. Žalobca pritom poukazuje na to, že v zmysle článku 2 ods. 1 Smernice sa za pracovný čas považuje akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou. V súvislosti s uvedeným dochádza zo strany žalovaného k porušovaniu práva žalobcu vyplývajúceho zo Smernice, ako súčasti právneho poriadku Európskej únie

(právo EÚ) tým, že vnútroštátna právna úprava je odlišná od práva EÚ v neprospech žalobcu. V zmysle konštantnej judikatúry Súdneho dvora EÚ môže náhradu takejto ujmy spôsobenej jednotlivcovi zabezpečiť nielen verejnoprávny subjekt, ale aj samotný štát, pričom právo EÚ žiadnym spôsobom nebráni tomu, aby mohla zodpovednosť verejnoprávneho subjektu za škodu spôsobenú jednotlivcovi vzniknúť popri zodpovednosti, ktorú má samotný členský štát. Súdny dvor vo svojej judikatúre uvádza, že poškodení jednotlivci majú právo na náhradu škody porušením práva EÚ zo strany štátu v prípade, ak sú splnené nasledovné 3 podmienky: a) že cieľom porušenej právnej normy EÚ je priznať jednotlivcom práva a porušenie je dostatočne závažné, b) existencia škody, a c) priama príčinná súvislosť medzi týmto porušením a škodou, spôsobenou poškodeným jednotlivcom. V prípade, že sú splnené všetky tri uvedené podmienky, je štát povinný napraviť následky spôsobenej škody podľa vnútroštátneho práva upravujúceho zodpovednosť za spôsobenú škodu. Podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnej právnej úprave nesmú byť menej výhodné ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada ekvivalencie) a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady (zásada efektivity). Napokon, náhrada škody musí spĺňať aj požiadavku primeranosti, keďže v zmysle záverov prijatých ESĽP súčasťou legitímnych očakávaní poškodeného je aj to, že súdy „napravia ujmu, ktorá mu vznikla, a uložia sankciu, ktorá bude pôsobiť dostatočne odrádzajúco vo vzťahu k opakovaniu takýchto prípadov zneužitia“. V prípade podmienky práva žalobcu na náhradu škody podľa písm. a) uvedenej vyššie žalobca uvádza, že Súdny dvor EÚ judikoval, že článok 6 písm. b) Smernice predstavuje v rozsahu, v akom ukladá členským štátom maximálnu hranicu priemerného týždenného pracovného času, ktorá musí byť ako minimálna požiadavka priznaná každému pracovníkovi, a ktoré jednotlivcom priznáva práva, ktorých sa môžu dovolávať priamo pred vnútroštátnymi súdmi. Predmetné ustanovenie predstavuje normu práva EÚ, ktorá priznáva jednotlivcom práva. Porušenie práva EÚ je v zmysle názoru žalobcu v tomto prípade dostatočne závažné najmä vzhľadom na skutočnosť, že samotný Súdny dvor EÚ konštatoval, že nedodržanie požiadaviek upravených v článku 6 písm. b) Smernice je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora EÚ a musí sa považovať za dostatočne závažné. Podmienku podľa písm. a) považuje žalobca vzhľadom na uvedené za splnenú. V prípade podmienky práva žalobcu na náhradu škody podľa písm. b) uvedenej vyššie žalobca uvádza, že existencia vzniku škody je v danom prípade nesporná. Žalobca v tejto veci uvádza, že vzhľadom na pracovný čas, ktorý mu bol príslušným služobným úradom (zamestnávateľom) rozvrhnutý v uplatňovanom období, odpracoval v rozpore s ustanoveniami Smernice a to na úkor svojho voľného času, ktorý mal stráviť na svoje súkromné a rodinné účely. Žalobca uvádza, že v uplatňovanom období bol vzhľadom na rozvrhnutie pracovného času ukrátený najmä o svoj súkromný a rodinný život, keďže v danom období strávil ako príslušník HaZZ priamo vo výkone činnosti príslušníka alebo pracovnej pohotovosti podstatné množstvo času, ktorý mal byť žalobcom za iných okolností venovaný jeho rodine, regenerácií, osobným záujmom a osobnému rozvoju. O uvedené bol žalobca konaním (resp. opomenutím konania) žalovaného v podstatnej miere ukrátený, z čoho žalobca odvodzuje svoj nárok na náhradu takto vzniknutej nemajetkovej ujmy. V prípade podmienky práva žalobcu na náhradu škody podľa písm. c) uvedenej vyššie žalobca uvádza, že preukázanie príčinnej súvislosti medzi porušením práva EÚ zo strany žalovaného a existenciou ujmy je jednoznačne preukázané. Je zrejmé, že v prípade implementovania Smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky žalovaným riadnym spôsobom, resp. v celom rozsahu, by bolo objektívne zamedzené tomu, aby služobný úrad rozvrhol žalobcovi v uplatňovanom období pracovný čas pravidelne presahujúci maximálny 48 hodinový týždenný limit. Žalobca má za to, že v predmetnej záležitosti došlo ku kumulatívnemu splneniu všetkých troch uvedených podmienok založenia zodpovednosti žalovaného za porušenie práva žalobcu podľa článku 6 písm. b) Smernice, svoj nárok tak považuje za dôvodný a tento si uplatňuje prostredníctvom tohto podania na príslušnom súde Slovenskej republiky. Týždenný pracovný čas žalobcu pozostával v období rokov 2020 a 2021 zo 17 hodinových zmien s bezprostredne nasledujúcou 7 hodinovou pohotovosťou a v rokoch 2022 a 2023 zo 16 hodinových zmien s bezprostredne nasledujúcou 8 hodinovou pohotovosťou. Žalobca tak v uplatňovanom období odpracoval vždy 24 hodinovú pracovnú zmenu s následným odpočinkom 48 hodín. Pri takom rozvrhnutí pracovného času došlo u žalobcu v priemere každý tretí týždeň k odpracovaniu troch takých 24 hodinových zmien za týždeň, a teda k prekročeniu 48 hodinového týždenného pracovného času, ktorý povoľuje článok 6 písm. b) Smernice. Žalobca pritom poukazuje na presný časový rozsah pracovného času v uplatňovanom období, ktorý vychádza z týždenných prehľadov pracovnej dochádzky žalobcu v uplatňovanom období a ktorý je zaznamenaný v priloženej tabuľke (tabuľka odpracovaného času za uplatňované obdobie). Vo veci pracovnej pohotovosti, ktorá je žalovaným nesprávne zaradená mimo súhrnu týždenného pracovného času žalobca poukazuje na rozhodnutia Súdneho dvora EÚ, ktorý konštatuje, že nariadená pracovná pohotovosť predstavuje u príslušníkov HaZZ súčasť ich pracovného

času a spolu s riadnym pracovným časom nesmie prekračovať maximálny týždenný pracovný čas stanovený článkom 6 písm. b) Smernice. Súčasný právny stav v zmysle zákona o HaZZ je taký, že nariadená pracovná pohotovosť v mieste výkonu služby príslušníka HaZZ nie je považovaná za súčasť týždenného pracovného času, ako vyplýva z výplatných pások žalobcu za uplatňované obdobie, ktorý tieto súdu prikladá ako dôkaz. Nároku žalobcu na náhradu škody v zmysle uvedeného zodpovedá v právnom poriadku Slovenskej republiky inštitút náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ust. § 13 Občianskeho zákonníka a to najmä s ohľadom na skutočnosť, že porušením Smernice, resp. jej neimplementovaním do vnútroštátneho právneho poriadku, došlo k závažným zásahom do práv žalobcu na ochranu svojej osobnosti, najmä práva na súkromný a rodinný život. Nárok žalobcu uplatňovaný prostredníctvom tohto podania žalobca odvodzuje z uvedeného porušenia práva EÚ, keďže pracovný čas žalobcu v uplatňovanom období február 2021 až december 2023 (uplatňované obdobie) presiahol opakovane v rozpore s článkom 6 písm. b) Smernice hranicu 48 hodín týždenne, a to celkovo o 899,57 hodín nad rámec takto stanoveného maximálneho týždenného pracovného času, čím došlo k preukázateľnému porušeniu subjektívnych práv žalobcu, najmä práv na ochranu osobnosti, súkromia a rodinného života. Žalobca si týmto voči žalovanému uplatňuje náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v súlade ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Žalobca pri vyčíslení nemajetkovej ujmy spôsobenej žalovaným vychádza najmä z toho, že v uvedenom prípade je na mieste očakávanie žalobcu poškodeného konaním žalovaného, že pôjde zo strany súdu v tomto prípade o napravenie ujmy, ktorá žalobcovi vznikla a uloženie takej sankcie žalovanému, ktorá bude pôsobiť dostatočne odradzujúco k opakovaniu obdobných prípadov zneužitia. Ďalej žalobca poukazuje na intenzitu a dĺžku trvania protiprávneho stavu zapríčineného žalovaným a celkový postoj, ktorý žalovaný k popísanej problematike zaujal. Žalovaný dlhodobo odmieta odstrániť zjavne protiprávny stav priečiaci sa právu EÚ a zároveň dlhodobo odmieta dobrovoľne nahrádzať poškodeným spôsobenú nemajetkovú ujmu. Za podstatný zásah do svojich osobnostných práv zo strany žalovaného považuje žalobca najmä podstatné skrátenie času odpočinku, na ktorý by bol mal ako príslušník HaZZ nárok v prípade, že by došlo k riadnej implementácií Smernice žalovaným. Žalovaný dlhodobo nerešpektuje normy práva EÚ vo veci maximálneho týždenného pracovného času, čo sa v uplatňovanom období u žalobcu prejavilo najmä presahom do jeho osobnostnej sféry. Dlhodobé plnenie pracovného času žalobcom výrazne nad rámec určený Smernicou sa prejavilo u žalobcu nenávratným zásahom do jeho osobnej a fyzickej integrity. V prvom rade ide najmä o právo žalobcu na ochranu jeho zdravia, ktoré je nadmerným zaťažením podstatne ohrozované, ak nie priamo porušované. Ďalšími právami osobnostnej povahy žalobcu, do ktorých bolo žalovaným neoprávnene zasiahnuté, sú práva na rodinný život. Čas strávený žalobcom v práci mohol a bol by v prípade riadneho implementovania a dodržiavania Smernice žalobcom strávený s jeho rodinnými príslušníkmi a inými jemu blízkymi osobami. V neposlednom rade žalobca poukazuje na čas, ktorý mu bol zo strany žalovaného nenávratne odňatý, a ktorý mohol žalobca venovať iným činnostiam, najmä svojim osobným záľubám, športu, záujmom, iným aktivitám a činnostiam za účelom osobného rozvoja. Žalobca nie je ani objektívne schopný sám zabrániť prekračovaniu Smernicou stanoveného týždenného pracovného času, keďže na tvorbu plánu služieb ako zamestnanec nemá dosah a rozvrh služieb určuje služobný úrad (zamestnávateľ). Žalobca v uvedenom vzťahu teda vystupuje ako slabší subjekt a iná než súdna ochrana pri uvedenej intenzite zásahov do jeho osobnostných práv neprichádza podľa názoru žalobcu do úvahy. Vzhľadom na uvedené skutočnosti si žalobca voči žalovanému uplatňuje náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to popri upustení od neoprávnených zásahov do práv na ochranu jeho osobnosti a žiada o odstránenie následkov týchto zásahov. Akákoľvek iná forma zadosťučinenia nie je v zmysle názoru žalobcu v popísanej záležitosti postačujúca. Výška uplatňovanej náhrady nemajetkovej ujmy je tvorená súčinom nasledovných hodnôt: a) počet hodín, ktoré žalobca odpracoval nad rámec stanovený článkom 6 písm. b) Smernice, a b) hodinová sadzba funkčného platu žalobcu za mesiac január každého kalendárneho roka v uplatňovanom období. Výpočet týchto hodnôt je uvedený v tabuľke odpracovaného času za uplatňované obdobie; hodinová sadzba vyplýva z výplatných pások predložených žalobcom k tomuto podaniu. Celková výška uplatňovanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo vyššie popísanej záležitosti predstavuje celkovú sumu vo výške 10.299,79 eur. Nemajetková ujma vyčíslená vyššie uvedeným spôsobom predstavuje podľa právneho názoru žalobcu primerané zadosťučinenie za spôsobenú ujmu a je úplným vyjadrením ako reparačnej, tak satisfakčnej a sankčnej zložky inštitútu primeraného zadosťučinenia formou peňažného plnenia. V súvislosti s uvedeným nárokom žalobcu sa žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu obrátil dňa 24.11.2023 na žalovaného v zastúpení Ministerstvom vnútra SR, ktorému adresoval výzvu na úhradu pohľadávky - pokus o zmier (ďalej len výzva). Týmto úkonom zároveň žalovaného vyzval na dobrovoľné splnenie povinnosti a úhradu príslušnej náhrady nemajetkovej ujmy. Na predmetnú výzvu žalovaný nereagoval. Žalobca na tomto mieste uvádza, že nie je možné

sa s touto argumentáciou žalovaného, ktorú inak uvádza v ostatných odpovediach na predžalobné výzvy v iných konaniach stotožniť a to ani len čiastočne. Právny názor žalovaného je v priamom rozpore s rozhodovacou praxou Súdneho dvora EÚ. Žalovaný uvedeným spôsobom argumentuje genericky vo všetkých súdnych konaniach v obdobných veciach rovnako a vždy bezúspešne. Na uvedený nesúlad poukazuje aj judikatúra súdov Slovenskej republiky, v zmysle ktorej sa významom a výkladom článku 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS zaoberali viaceré rozsudky Súdneho dvora EÚ, výklad ktorých je všeobecne záväzný a s ktorými je tvrdenie žalovaného v nesúlade. Žalobca poukazuje najmä a odôvodnenie rozsudku Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 14.02.2023 sp. zn. 14Co/2/2023 v obdobnej veci, ktorým ako súd odvolací potvrdil prvostupňový rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 15C/16/2021-307 zo dňa 29.10.2021 vo veci náhrady nemajetkovej ujmy žalobcu, ako príslušníka HaZZ Detva voči štátu: „Námietku žalovaného, že článok 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES sa nevzťahuje na služobný pomer žalobcu ako príslušníka HaZZ s poukazom na to, že príslušníci sa podieľajú aj na plnení úloh civilnej obrany, súd nepovažoval za dôvodnú s poukazom na to, že v prejednávanom spore sa na činnosť vykonávanú žalobcom v rámci služobného pomeru výnimka článku 2 ods. 2 prvý pododsek Smernice č. 89/391/EHS nevzťahuje. Výnimky z pôsobnosti uvedené v čl. 2 ods. 2 v prvom pododseku je potrebné vykladať zužujúco, keď to ustanovenie nevylučuje z pôsobnosti smernice služby civilnej obrany ako takej, ale len určité osobitné činnosti týchto služieb a táto výnimka sa musí vykladať tak, že jej rozsah pôsobnosti sa obmedzuje na prípady nevyhnutnej ochrany záujmov, napríklad v prípade katastrofy. Aj keď služba žalobcu okrem plnenia úloh pri zdolávaní požiarov zahŕňa aj úlohy na úseku civilnej ochrany obyvateľstva, za obvyklých podmienok činnosti možno vopred plánovať, vrátane pracovného času personálu v súlade s úlohami, ktoré boli na ňu prenesené. Služba žalobcu sa nevyznačuje žiadnymi osobitosťami, ktoré by odporovali použitiu právnych noriem spoločenstva v oblasti ochrany bezpečnosti ochrany zdravia zamestnancov, takže sa na ňu nevzťahuje vylúčenie z pôsobnosti uvedenej v čl. 2 ods. 2 v prvom pododseku Smernice. Poukázal na to, že zákonodarca spoločenstva vychádzal zo zásady použiteľnosti Smernice 2003/88/ES na takéto činnosti, avšak súčasne dal možnosť členským štátom odchýliť sa za určitých podmienok od jednotlivých ustanovení Smernice, avšak podľa článku 17 ods. 3 písm. b) Smernice 2003/89/ES sa uvádza, že v súlade s ods. 2 tohto článku sa môžu vykonať odchýlky len od článkov 3, 4, 5, 8 a 16, avšak odchýlku od čl. 6 Smernica nepripúšťa. Zo záverov uznesenia Súdneho dvora C-52/04 Personalrat der Feuerwehr Hamburg vyplýva, že článok 2 smernice Rady 89/391/EHS, ako aj článok 1 ods. 3 Smernice Rady 2003/88/ES sa majú vykladať v tom zmysle, že činnosti vykonávané zásahovými silami takej verejnej požiarnej služby ako je verejná služba, o ktorú ide vo veci samej, obvykle patria do pôsobnosti uvedených smerníc takže článok 6 bod 2 Smernice zásade bráni prekročeniu maximálnej hranice 48 hodín určenej ako maximálny týždenný pracovný čas vzťahujúci sa aj na služby hliadky. Jeho prekročenie je však možné v prípade výnimočných okolností takej závažnosti a rozsahu ako je napríklad katastrofa. V tomto prípade sa predmetná Smernica musí uplatňovať na činnosti hasičskej služby, aj keď tieto činnosti zásahovej sily v teréne vykonávajú bez ohľadu na to, či sú zamerané na boj proti požiarom, alebo poskytnutie pomoci iným spôsobom ak sú vykonávané za obvyklých podmienok, v súlade s poslaním, ktoré bolo zverené príslušnej službe, a to aj vtedy keď zásahy, ktoré môžu byť spojené s týmito činnosťami sú vzhľadom na svoju povahu nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov ktorí ich vykonávajú určitému riziku, pokiaľ ide o ich bezpečnosť a/alebo zdravie. Je tak potrebné prijať záver, že v danom prípade služobná činnosť žalobcu patrí do pôsobnosti Smernice 2003/88/ES“.

3. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 14.05.2024 uviedol, že zo stanoviska vecného gestora, C. G. D. E. F. F. L. H., vyplýva že žalobca je príslušníkom D. a záchranného zboru Slovenskej republiky v súčasnosti služobne zaradeným na M. G. D. E. F. F. L. N., D. I. L. C. J. K. vo funkcii technik špecialista - veliteľ družstva, pre zásahovú činnosť, s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom. V sledovanom referenčnom období marec - august 2021 odpracoval žalobca 1077,25 hodín, čo v priemere predstavuje 41 hodín a 47 minút týždenného služobného času, v období september 2021 -február 2022 odpracoval žalobca 1169,817 hodín, čo v priemere predstavuje 47 hodín a 20 minút týždenného služobného času, v období marec - august 2022 odpracoval žalobca 1129,35 hodín, čo v priemere predstavuje 44 hodín a 53 minút, v období september 2022 -február 2023 odpracoval žalobca 1208,80 hodín, čo v priemere predstavuje 48 hodín a 30 minút, v období marec - august 2023 odpracoval žalobca 1032,80 hodín, čo v priemere predstavuje 41 hodín a 5 minút týždenného služobného času, v období september - december 2023 odpracoval žalobca 712,20 hodín, čo v priemere predstavuje 42 hodín a 48 minút týždenného služobného času. Z uvedeného vyplýva, že žalobca prekročil maximálny týždenný pracovný čas určený Smernicou 2003/88/ES v referenčnom období september 2022 - február 2023 o 30 minút. Žalovaný poukázal na čl. 1 bod 3, čl. 2 bod 2 Smernice. Mimoriadna situácia z dôvodu

ohrozenia verejného zdravia II. stupňa v dôsledku ochorenia COVID-19 spôsobeným korona vírusom SARS-CoV-2 bola vyhlásená uznesením vlády SR č. 111 zo dňa 11.03.2020 a odvolaná 15.09.2023. Núdzový stav v období pretrvávajúcej mimoriadnej situácie v súvislosti s pandémiou COVID-19 bol vyhlásený 3x vládou SR a to: vyhlásený od dňa 16.03.2020 (uznesenie vlády SR zo dňa 15.03.2020, publikované v Zbierke zákonov č. 45/2020), ukončený uplynutím 13.06.2020 (uznesenie vlády SR č. 366 zo dňa 10.06.2020, publikované v Zbierke zákonov č. 147/2020), vyhlásený od dňa 01.10.2020 (uznesenie vlády SR č. 587 zo dňa 30.09.2020, publikované v Zbierke zákonov č. 268/2020), ukončený uplynutím 14.05.2021 (uznesenie vlády SR č. 260 zo dňa 14.05.2021, publikované v Zbierke zákonov č. 175/2021), vyhlásený od dňa 25.11.2021 (uznesenie vlády SR č. 695 zo dňa 24.11.2021, publikované v Zbierke zákonov č. 428/2021), ukončený uplynutím 22.02.2022. Príslušníci D. E. F. F. sa počas vyhlásenej mimoriadnej situácie a núdzového stavu podieľali na plnení viacerých protipandemických opatrení. Napríklad niekoľko príslušníkov Hasičského a záchranného zboru služobne zaradených na M. G. D. E. F. F. L. H. J. D. I. L. H. so zdravotníckym vzdelaním vykonávalo testovanie obyvateľstva na prítomnosť ochorenia COVID-19 (v rámci tzv. odberných tímov). V dôsledku toho, došlo k rozvrhnutiu služobného času ostatných príslušníkov slúžiacich na D. I. L. C. J. K. vrátane žalobcu tak, aby bola zabezpečená akcieschopnosť D. I. L. C. J. K., a aby sa v čo najväčšej možnej miere zaručil každému príslušníkovi čas odpočinku. Na základe uvedených skutočnosti majú za to, že v prípade štátnej služby žalobcu bolo možné sa od smernice v tomto období odchýliť, a preto sa na štátnu službu žalobcu v tomto období smernica nevzťahovala. Žalovaný ďalej v záujme predchádzania vzniku chorôb z povolania a regenerácie telesného a duševného zdravia príslušníkov Hasičského a záchranného zboru uplatňuje inštitút rekondičných pobytov podľa § 161 a nasl. zákona č. 315/2001 Z.z., ktorý je nad rámec požiadaviek Smernice. Žalobca mal ako príslušník Hasičského a záchranného zboru povinnosť zúčastniť sa na rekondičnom pobyte v trvaní 14 dní nepretržite v kalendárom roku. Za sledované referenčné obdobia sa žalobca v roku 2021, 2022 zúčastnil rekondičného pobytu v B. O. a v roku 2023 v P. P.. Náklady spojené s rekondičným pobytom príslušníka znáša služobný úrad. Internátny rekondičný pobyt žalobcu v období 24.05.2021 - 06.06.2021 bol žalovaným uhradený v sume 500,50 eur, v období 02.06.2022 - 15.06.2022 bol žalovaným uhradený v sume 500,50 eur, internátny rekondičný pobyt v období 06.07.2023 - 19.07.2023 bol uhradený v sume 702,00 eur. Účasť na rekondičnom pobyte sa posudzuje ako vykonávanie služby. Príslušníkovi počas rekondičného pobytu patrí služobný plat. Na služobný pomer príslušníka Hasičského a záchranného zboru sa vzťahujú aj iné predpisy (napr. zákon č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov), kolektívne zmluvy, pričom z týchto predpisov pre príslušníkov vyplýva viacero výhod z oblasti sociálneho zabezpečenia či zdravotnej starostlivosti - dovolenka nad rámec úpravy, ďalšie služobné voľno priznané z kolektívnej zmluvy, každoročné rekondičné pobyty (bez odpočtu dovolenky), náhradné voľno za prácu vo sviatok, pravidelné lekárske prehliadky. Smernica stanovuje maximálny týždenný pracovný čas 48 hodín, avšak tento limit je priemer, ktorý možno v súlade s čl. 16 ods. b) smernice vypočítať za referenčné obdobie nepresahujúce 4 mesiace. Smernica určuje maximálny týždenný pracovný čas, ktorý vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín. Majú za to, že na účely smernice treba do maximálneho času ustanoveného smernicou započítavať iba čas, ktorý žalobca pracuje, tzn. je na pracovisku, služobnej ceste, prípadne na školení. Do maximálneho času pre účely dodržiavania maximálneho týždenného času určeného smernicou nemožno zarátavať čas, kedy žalobca čerpá náhradné voľno, dovolenku, dodatkovú dovolenku, PN, OČR, lekára, otcovskú dovolenku, alebo je na rekondičnom pobyte, pretože počas tohto času žalobca nepracuje podľa pokynov zamestnávateľa, ani nevykonáva činnosti vyplývajúce z jeho popisu služobných činností. Preto nemožno takto strávený čas zarátavať do maximálneho týždenného pracovného času. Plánovacie plachty, ktoré žalobca použil ako dôkaz na výpočet hodín sú zavádzajúce. Uvedené plánovacie plachty sú exportované z programu SAP, ktorý počíta hodiny pre účely fondu služobného času a nemôžu sa použiť na preukazovanie porušenia smernice. Ako príklad uvádzame, že keď žalobca čerpá dovolenku, v prostredí programu SAP je táto neprítomnosť evidovaná ako výkon služby v rozsahu 16 hodín to isté uvádza program aj v prípade iných prekážok v práci na strane zamestnanca, tzn. OČR, PN, náhradné voľno, dodatková dovolenka, voľno z KZ, rekondičný pobyt, kedy žalobca nepracuje podľa pokynov zamestnávateľa a nevykonáva svoju činnosť alebo povinnosti pre zamestnávateľa. Pri takomto výpočte sa mohlo stať, že žalobca požaduje náhradu aj za týždne, kedy žalobca vôbec neprekročil 48 hodín v danom týždni. V záujme služobného úradu je predchádzať vzniku chorôb z povolania a dbať na regeneráciu telesného a duševného zdravia príslušníkov. Jedným z nástrojov na zabezpečenie primeranej regenerácie a odpočinku je účasť vybraných príslušníkov na rekondičnom pobyte v trvaní 14 po sebe nasledujúcich dní v kalendárnom roku. V nadväznosti na uvedené konštatujeme, že vo vzťahu k žalobcovi nebola Smernica porušená a nie je dôvod priznať žalobcovi náhradu za nemajetkovú ujmu v peniazoch za

porušenie práva Európskej únie. K pôsobnosti Smernice žalovaný uvádza, že žalobca sa domnieva, že uplatnený nárok na náhradu škody žalobcovi vznikol v dôsledku porušenia práva Európskej únie k jeho ujme, a to v dôsledku nesprávneho prebratia Smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky v podobe zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore. Z tohto dôvodu žalobca tvrdí, že počas celého žalovaného obdobia pracoval nad stanovený limit vyplývajúci z článku 6 písm. b) Smernice, v zmysle ktorého priemerný pracovný čas pre každé obdobie 7 dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín. Žalovaný poukazuje na ustanovenia Smernice. Vzhľadom na charakter vykonávaných činností a s tým spojený rozvrh služobného času sa Smernica na služobný pomer príslušníkov Hasičského a záchranného zboru nevzťahuje v plnom rozsahu, preto jej ustanovenia nemohli byť porušené tak, ako to tvrdí žalobca. Podľa názoru žalovaného štátnu službu príslušníkov Hasičského a záchranného zboru vykonávajúcich zásahovú činnosť, (ktorá je špecifická nerovnomerným rozvrhnutím služobného času, na ktorý priamo nadväzuje určená služobná pohotovosť), možno jednoznačne subsumovať pod negatívne vymedzenie pôsobnosti v článku 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS. Oproti štandardným pracovnoprávnym vzťahom štátna služba príslušníkov Hasičského a záchranného zboru vykazuje aj špecifiká štátnej služby príslušníkov Policajného zboru ako aj profesionálnych vojakov. Rovnako úlohy, ktoré príslušníci Hasičského a záchranného zboru plnia, možno podľa súvisiacich právnych predpisov týkajúcich sa civilnej ochrany, integrovaného záchranného systému ako aj právnej úpravy samotného Hasičského a záchranného zboru, bez akýchkoľvek pochybností subsumovať pod pojem „osobitné činnosti služieb civilnej ochrany“ v zmysle článku 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS. Žalobca si nesprávne vykladá pôsobnosť Smernice, nakoľko podľa názoru žalovaného sa Smernica nevzťahuje na príslušníkov Hasičského a záchranného zboru. Žalovaný má za to, že štátna služba príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, ktorí vykonávajú aj zásahovú činnosť charakteristickú nerovnomerným rozvrhnutím služieb s nariadenou služobnou pohotovosťou má charakter osobitnej činnosti služieb civilnej ochrany. Z tohto dôvodu žalobcovi nemohla vzniknúť škoda, nakoľko ustanovenia Smernice sa na neho nevzťahujú, a teda nie je splnený základný predpoklad zodpovednosti za škodu. Nakoľko Smernica 2003/88/ES sa na príslušníkov Hasičského a záchranného zboru v prípade služobného času, ako aj ich odmeňovania nevzťahuje, je táto oblasť v plnej miere v pôsobnosti vnútroštátnej právnej úpravy. Vzhľadom na uvedené sa príslušné ustanovenia Smernice 2003/88/ES na prípad žalobcu nemôžu aplikovať, preto žalobcovi v zmysle žaloby nemohla vzniknúť žiadna škoda. K nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného žalovaný uvádza, že žalobu pre nestransponovanie Smernice, resp. pre nesprávnu transpozíciu smernice môže podať: Európska Komisia na Súdny dvor Európskej únie alebo fyzická/ právnická osoba, ktorá bola týmto priamo dotknutá, t.j. došlo k porušeniu/poškodeniu jej práv a to na vnútroštátny súd členského štátu Európskej únie. Žalobca však nezažaloval svojho zamestnávateľa, ale štát, v mene ktorého koná ten ústredný orgán verejnej správy, do ktorého pôsobnosti patrí oblasť štátnej správy pre Hasičský a záchranný zbor, čo je zásadný rozdiel v označení žalovaného, teda v jeho pasívnej vecnej legitimácii. Navyše, ak mal žalobca za to, že mu zamestnávateľ určoval pohotovosť nad Smernicou povolený limit, mal na túto skutočnosť upozorniť svojho nadriadeného a žiadať, aby mu táto nebola určovaná z dôvodov, ktoré v žalobe uvádza. Žalovaný podotýka, že žalobca za každú hodinu určenej služobnej pohotovosti, vrátane tých hodín, o ktorých tvrdí, že mali byť vykonané nad limit určený Smernicou, mu boli riadne vyplatené príslušné zložky služobného príjmu, resp. poskytnuté náhradné voľno. Ak má žalobca za to, že Smernica nebola v jeho prípade správne použitá, žalovaný namieta nedostatok svojej pasívnej vecnej legitimácie z dôvodu, že táto mu nie je daná. Podľa názoru žalovaného sa miera zodpovednosti za prípadný vznik škody musí medzi dvomi samostatnými subjektmi (Slovenskou republikou a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, resp. Hasičským a záchranným zborom) rozlišovať. Nie je prípustné, aby sa zodpovednosť Slovenskej republiky odvodzovala od individuálneho prístupu inej osoby k pracovnoprávnym vzťahom konkrétneho zamestnanca. Žalovaný má za to, že Slovenská republika a Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky sú dva samostatné a nezávislé subjekty právnych vzťahov, preto podľa žalovaného nie je možné dospieť k inému záveru než, že posúdenie ich zodpovednosti za prípadný vznik škody ako dôsledok výkonu určitých práv, nie je možné zamieňať. Preto, aj keby súd konštatoval, že aplikácia Smernice na služobný pomer žalobcu bola nesprávna, nijako táto skutočnosť nesúvisí so zodpovednosťou žalovaného za správnosť prebratia Smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky. S ohľadom na zamieňanie Slovenskej republiky a Ministerstva vnútra Slovenskej republiky ako dvoch samostatných subjektov je tu ďalší dôvod nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného. K transpozícii relevantných článkov Smernice 2003/88/ES žalovaný uvádza, že Smernica 2003/88/ES v zásade ustanovuje minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času, pokiaľ ide o doby denného odpočinku, prestávok v práci, týždenného odpočinku, maximálneho týždenného pracovného času, ročnej dovolenky a aspekty nočnej práce, práce na zmeny a rozvrhnutie práce. Smernica upravujúca minimálne požiadavky na

bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času bola transponovaná do slovenského právneho poriadku, okrem iného zákonom č. 315/2001 Z.z., čo je uvedené aj v transpozičnej prílohe č. 4 zákona pod bodom 6. Žalobca konštatuje, že malo dôjsť k nesprávnej transpozícii Smernice 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z.z., podľa ktorého sa podľa žalobcu doba služobnej pohotovosti nezapočítava do týždenného pracovného času hasičov. Podľa žalovaného však takéto tvrdenia žalobcu nie sú opodstatnené. Z hľadiska vhodnosti transpozície Smernice do vnútroštátneho právneho poriadku Slovenskej republiky je potrebné zohľadniť aj výpočet za tri roky, nakoľko ide o osobné právo majetkovej povahy, ktoré podlieha režimu premlčania v trojročnej premlčacej lehote vyplývajúcej z § 101 Občianskeho zákonníka a žalobca ho aj takto uplatňuje. Výpočet nezohľadňuje práceneschopnosti ani ďalšie neprítomnosti (napríklad karanténa z dôvodu ochrany verejného zdravia a pod., zaokrúhlené v prospech žalobcu). Vo výpočte je možné ďalej zohľadniť aj dni služobného voľna poskytnuté na základe kolektívnej zmluvy (napr. čl. 4 ods. 14 kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2021 uplatňuje sa v období január - jún príslušného kalendárneho roka, a teda spôsobuje zlepšenie výpočtu v týchto referenčných obdobiach), čoho dôsledkom je konštatovanie o vhodnosti transpozície Smernice vzhľadom na dodržiavanie práv žalobcu v zmysle žaloby. Z uvedeného výpočtu a ďalších skutočností vyplýva, že z hľadiska maximálneho priemerného počtu odslúžených hodín týždenne vzhľadom na referenčné obdobia, bola Smernica transponovaná správne. Žalovaný poukazuje na ust. § 85, § 86, § 92 zákona č. 315/2001 Z.z. Predmetné ustanovenia definujú služobný čas príslušníka Hasičského a záchranného zboru ako časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu, pričom umožňuje rozvrhnúť služobný čas aj nerovnomerne a súčasne jasne definuje pojem služobný deň, za ktorý sa považuje vykonávanie štátnej služby podľa rozvrhu služobného času. Z uvedených ustanovení zákona č. 315/2001 Z.z. ďalej vyplýva, že okrem štátnej služby vykonávanej v riadnom služobnom čase sa za výkon štátnej služby považuje aj služobná pohotovosť v štátnej službe vykonávaná v mieste výkonu štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v rámci riadneho rozvrhnutia služobného času. Ide o výkon štátnej služby v rámci služobného času. Kritériá pre limity pracovného času ustanovuje článok 6 Smernice, členské štáty prijímajú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov: a) týždenný pracovný čas bude obmedzený zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správnymi opatreniami alebo kolektívnymi zmluvami alebo dohodami medzi sociálnymi partnermi; b) priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín. Podľa článku 16 písm. b) Smernice, členské štáty môžu ustanoviť pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace. Podľa článku 17 ods. 3 Smernice, v súlade s odsekom 2 tohto článku sa môžu vykonať odchýlky článkov 3, 4, 5, 8, a 16: a) v prípade činností, keď pracovisko pracovníka a jeho bydlisko sú od seba vzdialené, vrátane práce na otvorenom mori, alebo keď sú rôzne pracoviská pracovníka od seba vzdialené; b) v prípade bezpečnostných a dozorných činností, ktoré si vyžadujú trvalú prítomnosť s cieľom ochrany majetku a osôb, najmä v prípade strážnikov a dozorcov alebo bezpečnostných firiem. Smernica 2003/88/ES pripúšťa výnimku zo stanoveného limitu za dodržania nasledujúcich kumulatívnych podmienok: písomný súhlas zamestnanca s výkonom práce nad zákonom a smernicou povolený maximálny limit počtu hodín, zamestnávateľ vedie aktuálne záznamy o všetkých zamestnancoch, ktorí vykonávajú takúto prácu a poskytne na požiadanie informáciu o prípadoch, kedy zamestnanci dali súhlas k práci presahujúcej 48 hodín v dobe 7 dní, čo sa vypočíta ako priemer za referenčné obdobie, zamestnávateľ dodržiava všetky všeobecné zásady ochrany bezpečnosti a zdravia zamestnancov pri práci, žiadnemu zamestnancovi nevznikne zo strany zamestnávateľa ujma za to, že nie je ochotný súhlasiť s vykonávaním takejto práce. Podľa Smernice teda priemerný pracovný čas pre každé obdobie 7 dní nesmie prekročiť 48 hodín vrátane nadčasov, pričom týždenný pracovný čas pre každého zamestnanca musí byť ustanovený zákonom, správnym opatrením alebo kolektívnou zmluvou. Smernica tiež umožňuje ustanoviť odlišne referenčné obdobie iné ako 7 dní, čo prichádza do úvahy najmä pri nerovnomerne rozvrhnutom pracovnom čase. Článok 16 Smernice stanovuje na účely uplatnenia maximálneho týždenného pracovného času referenčné obdobie na 4 mesiace. Článok 17 ods. 3 Smernice poskytuje protipožiarnym službám možnosť uplatnenia výnimky a určiť dlhšie referenčné obdobie prípadne na 6 mesiacov alebo ak je to uvedené v kolektívnych zmluvách, tak na celých 12 mesiacov. Podmienkou uplatnenia takéhoto iného referenčného obdobia navyše je, že príslušným pracovníkom sa poskytne rovnocenný náhradný čas odpočinku alebo (vo výnimočných prípadoch), kde z objektívnych dôvodov nie je možné poskytnúť taký čas odpočinku, sa príslušným pracovníkom poskytne primeraná ochrana. Zákon č. 315/2001 Z.z. upravuje limity dĺžky služobného času tak, že pri rovnomernom služobnom čase je služobný čas príslušníka 40 hodín týždenne. Podľa § 91 ods. 3 zákona č. 315/2001 Z.z. možno hasičovi prikázať v kalendárnom roku službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín, čo je v priemere 5,7 hodín týždenne.

Služobný čas hasičov môže byť rozvrhnutý aj nerovnomerne. Pri nerovnomernom rozvrhnutí však nesmie byť dĺžka riadneho služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni podľa § 86 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z.z. V zmysle kolektívnej zmluvy 2019 - 2020, ako aj kolektívnej zmluvy 2021, 2022 hasiči vykonávajúci štátnu službu s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom majú výkon štátnej služby v rámci 12 hodinového riadneho služobného času alebo služobný čas rozvrhnutý na 17 hodín/16 hodín vykonávania štátnej služby a časť služobnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v mieste vykonávania štátnej služby v trvaní 7/8 hodín v jednej 24 hodinovej zmene v zmysle čl. 3 ods. 1 kolektívnej zmluvy 2019 - 2020, čl. 3 ods. 3 kolektívnej zmluvy 2021, 2022, 2023. Čo sa týka referenčného obdobia, tak nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas je rozvrhnutý na obdobie 6 mesiacov podľa § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z. Je zrejmé, že napriek tomu, že vnútroštátne právo neupravuje explicitne maximálny priemerný týždenný služobný čas uvedený konkrétnym počtom hodín, tak ako je tomu v Smernici, zákon č. 315/2001 Z.z. a kolektívne zmluvy dostatočne ustanovujú počty hodín služobného času hasičov, počas ktorého hasiči vykonávajú štátnu službu, ako aj rozsah hodín služby nadčas za príslušný rok. Z uvedeného vyplýva, že dotknuté právne predpisy sú transponované v článku 6 Smernice správne. Predpisy Európskej únie neprikazujú, aby konkrétny odsek, resp. článok smernice musel byť transponovaný iba do jedného článku, resp. odseku vnútroštátneho právneho aktu členského štátu Európskej únie. Zároveň nie je nutné, aby bol článok smernice transponovaný explicitne priamo do vnútroštátneho predpisu. K nároku na náhradu škody žalovaný uvádza, že že článok 6 Smernice je spomenutý v článku 17 ods. 1 Smernice, ktorý umožňuje členským štátom, aby sa odchýlili od uplatňovania tohto článku za predpokladu, že dodržujú všeobecnú zásadu ochrany bezpečnosti a zdravia pracovníkov, pričom jedným z dôvodov na neuplatňovanie je situácia, keď sa jedná o protipožiarne služby a služby civilnej ochrany. Pokiaľ by napriek uvedenej argumentácii súd dospel k názoru, že odchylná úprava nie je možná, tak žalovaný poukazuje na všeobecné podmienky vyplývajúce z judikatúry Súdneho dvora, ktoré musia byť kumulatívne splnené na úspešné uplatnenie si nároku na náhradu škody za porušenie práva Európskej únie a to: 1. cieľom porušenej právnej normy Európskej únie je priznať jednotlivcom práva, 2. porušenie práva je dostatočne závažné a 3. medzi týmto porušením a škodou spôsobenou jednotlivcom existuje priama príčinná súvislosť. Žalovaný má za to, že žalobca neosvedčil, že by mu vznikol nárok na náhradu škody žiadnym spôsobom. Žalovanému nie je zrejmé, ako žalobcovi mohla vzniknúť ním uplatnená škoda. Žalobca nejasným spôsobom stanovil „škodu“, ktorá mu mala vzniknúť tým, že vykonával nariadenú služobnú pohotovosť, za ktorú bol v zmysle vnútroštátnej legislatívy odmeňovaný. Počas tejto služobnej pohotovosti je pracovník povinný byť v zariadení zamestnávateľa alebo mimo neho, pričom má byť pripravený na výkon práce na požiadanie svojho zamestnávateľa. Pokiaľ nie je zásah, v takom prípade žalobca môže odpočívať alebo sa venovať inej činnosti (teda v čase, keď sa od neho nežiada výkon práce). Rovnako tak v zmysle platnej legislatívy pri takto nariadenej služobnej pohotovosti je v mieste vykonávania štátnej služby určený, resp. vymedzený priestor na odpočinok, čo znamená, že zamestnávateľ si je vedomý a dokonca vytvára podmienky na oddych (spánok) zamestnanca, t.j. žalobcu. To znamená, že v čase služobnej pohotovosti sa od žalobcu nevyžaduje „aktívna činnosť“ a teda mimo času skutočného výkonu práce môže žalobca odpočívať alebo sa venovať inej činnosti. Žalobca nemusí byť bdelý a aktívny počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti. Napriek tomu zamestnávateľ žalobcovi vypláca dohodnutú odmenu za takto strávený čas, t.j. nielen za vykonanú prácu, ale aj za takúto neaktívnu časť práce. Žalobca dostáva za takto stanovený čas pracovnú odmenu, ktorou mu zamestnávateľ kompenzuje to, že v prípade potreby (zásahu) bude k dispozícii. Žalobca mal možnosť sa pred nástupom na vykonávanie štátnej služby v Hasičskom a záchrannom zbore oboznámiť so všetkými podmienkami výkonu služby a to jednak z voľne prístupných zdrojov na internete, ako aj na informatívnom pohovore v rámci prijímacieho konania. Žalobca vopred vedel o platových podmienkach, o služobnej pohotovosti a služobnom čase, ako aj o ďalších právach a povinnostiach, ktoré sa na príslušníka s nerovnomerným rozvrhnutím služobného času vzťahujú a akceptoval ich bez výhrad zložením služobnej prísahy ako podmienky vzniku služobného pomeru príslušníka. Dovolávanie sa neskoršieho porušenia osobnostných práv príslušníka spočívajúcich v ochrane zdravia, psychickej a telesnej integrity, nedostatku primeranej doby na odpočinok, ako aj k porušeniu práva na súkromie a rodinný život vyznie ako účelové a kontraproduktívne konanie zo strany žalobcu. Žalovaný má za to, že žalobca z hľadiska odmeny vyplatenej v predmetnom období za vykonanú štátnu službu, nebol na svojich právach ukrátený. Žalobca nepreukázal, že by mu vznikol nárok na náhradu škody. Žalobca nemusí byť bdelý a aktívny počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti, a napriek tomu mu zamestnávateľ vypláca dohodnutú odmenu za takto strávený čas, t.j. nielen za vykonanú prácu, ale aj

za takúto neaktívnu časť práce, ktorou mu zamestnávateľ kompenzuje to, že v prípade potreby (zásahu) bude k dispozícii. K výške náhrady škody žalobca uvádza, že cit.: „. keďže pracovný čas žalobcu v uplatňovanom období marec 2020 až marec 2023 (poznámka súdu: žalobca v žalobe uvádza február 2021 až december 2023) presiahol opakovane v rozpore s článkom 6 písm. b) Smernice hranicu 48 hodín týždenne, a to celkovo o 1022 hodín (poznámka súdu: žalobca v žalobe uvádza 899,57 hodín a nie 1022 hodí) nad rámec takto ustanoveného maximálneho týždenného pracovného času, čím došlo k preukázateľnému porušeniu subjektívnych práv žalobcu,...“, avšak žalobca žiadnym spôsobom toto tvrdenie, resp. tento výpočet, bližšie nešpecifikoval ani nepreukázal, iba odkázal na tabuľku priloženú k žalobe a plán služieb. Žalobca k výške náhrady škody vypočítanej žalobcom uvádza, že cit.: „výška uplatňovanej náhrady nemajetkovej ujmy je tvorená súčinom nasledovných hodnôt: a) počet hodín, ktoré žalobca odpracoval nad rámec stanovený článkom 6 písm. b) Smernice; a b) hodinová sadzba funkčného platu žalobcu za mesiac január každého kalendárneho roku v uplatňovanom období.“, avšak predmetom súdneho konania, ktorý si žalobca uplatňuje a ktorého sa žalobca domáha je práve nárok označený žalobcom ako nárok na náhradu škody, ktorý mal vzniknúť žalobcovi v dôsledku porušenia práva Európskej únie k jeho ujme, a to v dôsledku nesprávneho prebratia Smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky. Vzhľadom na takýto popísaný spôsob výpočtu výšky náhrady škody, má žalovaný za to, že žalobcom uplatňovaný nárok skôr predstavuje mzdový nárok. Nemajetková ujma žalobcovi však mohla vzniknúť až konkrétnym porušením ustanovení predmetnej Smernice a len v rozsahu tohto porušenia. Žalobca si uplatnil mzdový nárok vydávajúc ho za nemajetkovú ujmu vzniknutú v dôsledku údajného porušenia Smernice. Žalobca vydávaním svojho nároku za nemajetkovú ujmu údajne vzniknutú porušením Smernice maskuje svoje mzdové nároky. Z uvedeného dôvodu žalovaný nie je pasívne vecne legitimovaný subjekt, nakoľko mzdových nárokov je možné domáhať sa len od žalobcovho služobného úradu, ktorým je Ministerstvo vnútra SR a nie žalovaný Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra SR. Predmetom tohto konania nie je doplatenie mzdy za služobnú pohotovosť. Žalovaný má za to, čo sa týka posúdenia, či v prípade žalobcu došlo k porušeniu práva nad maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas, je potrebné zo strany žalobcu preukázať, či žalobca skutočne pracoval nad takýto limit za rozhodné obdobie. Nie všetky hodiny odpracovanej pohotovosti sú totiž hodinami nad maximálny limit pracovného času. Takisto je potrebné zohľadniť nerovnomerné rozvrhnutie služobného času u hasičov v referenčnom období. Žalobca pri vzniku služobného pomeru akceptoval všetky podmienky, ktoré sa vzťahujú na výkon štátnej služby príslušníka Hasičského a záchranného zboru v zmysle zákona č. 315/2001 Z.z., s plánovaným rozvrhom služobného času bol žalobca vždy oboznámený, čo potvrdzoval svojím podpisom, rovnako bol žalobca oboznámený s internými predpismi, kolektívnymi zmluvami a to aj s tými, ktoré upravujú rozsah výkonu služby. Je zrejmé, že žalobca vedel o všetkých podmienkach výkonu služby a nikdy nedošlo k tomu, že by tieto podmienky namietal. K náhrade nemajetkovej ujmy žalovaný uvádza, že určenie prípadnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy je na zvážení súdu, avšak žalovaný musí podotknúť, že výšku nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca požaduje 10.299,79 eur, žalovaný považuje za neprimeranú, a to aj s porovnaním výšky náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov, ktorých ujma je v porovnaní s údajnou ujmou žalobcu podľa nášho názoru neporovnateľne vyššia. Žalobca neodôvodnil výšku požadovanej peňažnej náhrady, pretože neuviedol, v čom tento „údajný neoprávnený“ zásah spočíval. Nestačí totiž, aby zásah mohol vyvolať určitú reakciu, ale musí aj konkrétnu reakciu v živote fyzickej osoby, čo v prípade žalobcu nie je žiadnym spôsobom preukázané. Vzhľadom na to, že ide o osobnostné práva, je potrebné nemajetkovú ujmu posudzovať v každom jednom prípade individuálne. Žalobcom požadovaná suma je nezdôvodnená a premrštená, čím sa výrazne bagatelizuje priznávanie náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá je poškodeným priznávaná za smrť blízkej osoby. Žalovaný má za to, že tabuľku priloženú žalobcom k žalobe nemožno považovať za dôkaz, ktorý by preukazoval výšku ujmy, ktorú žalobca požaduje. Keď sa žalobca domáha náhrady nemajetkovej ujmy, musí na skutkových okolnostiach preukázať, že zásah nielen mohol, ale aj skutočne vyvolal následnú reakciu v jeho súkromnom živote, rodinnom prostredí, profesionálnej sfére, či v inom prostredí. Vzhľadom na námietku pôsobnosti Smernice 2003/88/ES, námietku nedostatku procesných podmienok, námietku premlčania, námietku nedôvodnosti žaloby, žalovaný navrhuje, aby sa súd konanie zastavil, resp. žalobu zamietol.

4. Žalobca v replike uviedol, že uplatnený nárok považuje za dôvodný a s tvrdeniami žalovaného sa nestotožňuje. Pokiaľ ide o samotnú transpozíciu Smernice 2003/88/ES, táto nebola transponovaná do právneho poriadku žalovaným správne. Jej ustanovenia majú byť prebraté do právneho poriadku členského štátu, ktorému je určená tak, aby bola ich záväznosť nespochybniteľná, a aby sa dosiahol stav, ktorý je v súlade s cieľom sledovaným Smernicou. Z bodu 5 prílohy č. 4 zákona č. 315/2001 Z.z. vyplýva, že žalovaný prebral Smernicu 2003/88/ES do predmetného zákona. Žalobca má však za

to, že cieľ sledovaný čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES nebol v zákone č.315/2001 Z.z. dosiahnutý (bod č. 11 odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici pod sp. zn. 11Co/86/2023 zo dňa 26.10.2023). K tvrdeniam žalovaného, že Smernica 2003/88/ES bola transponovaná správne sa žalobca v plnom rozsahu nestotožňuje najmä s poukazom na to, že nemôže dôjsť k transpozícií legislatívy Únie do vnútroštátneho poriadku len formálne a samoúčelné. Žalovaný uviedol, že ust. § 85, § 91, § 92 zákona č. 315/2001 Z.z o Hasičskom a záchrannom zbore (ďalej len „Zákon o HaZZ“) a ustanovenia kolektívnych zmlúv plne transponujú článok 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES. Ďalej žalovaný považuje za správnu aj formu transpozície Smernice 2003/88/ES do vnútroštátneho právneho poriadku tým spôsobom, že § 86 ods. 1 zákona o HaZZ ustanovuje, že služobný čas hasičov môže byť rozvrhnutý aj nerovnomerne, pričom príslušníci HaZZ v zmysle kolektívnej zmluvy 2019 - 2020, kolektívnej zmluvy 2021, 2022 vykonávajú štátnu službu s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom. S ohľadom na tieto skutočnosti považuje žalovaný Smernicu za transponovanú správne. Žalobca poukazuje na skutočnosť, že žalovaným uvádzané kolektívne zmluvy k svojmu vyjadreniu nepredkladá a ani na tieto za účelom sprístupnenia žiadnym spôsobom neposkytuje príslušný odkaz. Žalobca ďalej poukazuje na nasledovné závery najaktuálnejšej rozhodovacej praxe súdov SR: súd prvej inštancie odmietol obranu žalovaného, že smernica 2003/88/ES bola do právneho poriadku SR transponovaná správne, po aplikácii ustanovení zákona č. 315/2001 Z.z. jeho § 85, § 86, § 92, § 93, § 103, § 116, § 122, § 130, § 135e, § 12 ods. 6, § 193 súd prvej inštancie vyslovil záver, že ak vnútroštátna právna úprava v zákone č. 315/2001 Z.z. umožňuje zamestnávateľovi nezapočítať neaktívnu časť služobnej pohotovosti do služobného času a rozvrhnúť príslušníkovi hasičského a záchranného zboru služobný (pracovný) čas tak, že tento presiahne maximálnu hranicu stanovenú v článku 6 písm. b) smernice, je Smernica transponovaná nesprávne. Súd prvej inštancie dospel k správnemu záveru, že cieľ článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES (t.j. neprekročenie priemerného týždenného pracovného času pracovníka v rozsahu 48 hodín vrátane nadčasov) nebol v prípade zákona č. 315/2001 Z.z. dosiahnutý (naplnený). Vo všeobecnosti platí, že smernica ako špecifický prameň práva únie vyžaduje od členských štátov, aby dosiahli cieľ sledovaný smernicou prijatím transpozičných opatrení vo svojom právnom poriadku. Z toho vyplýva záver, že žalovaný v rámci preberania Smernice 2003/88/ES po vstupe do Európskej únie nezohľadnil skutočnosť, že pracovná (služobná) pohotovosť predstavuje pracovný (služobný) čas pracovníka. Neobstojí preto tvrdenie žalovaného, že nebolo preukázané nesprávne prebratie (transpozícia) Smernice 2003/88/ES, resp. že žiadne ustanovenie zákona č. 315/2001 Z.z. nie je v rozpore so Smernicou 2003/88/ES. Žalobca má za jednoznačne preukázané, že Smernica 2003/88/ES nebola do právneho poriadku prevzatá (transponovaná správne), čo zakladá odôvodnenosť uplatneného nároku a protiprávne konanie žalovaného, na základe ktorého došlo k porušeniu práv žalobcu. Nesprávnu transpozíciu Smernice možno vnímať aj v tom, že ESD osobitne v prípade hasičov potvrdil, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný časa nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas ustanovený Smernicou 2003/88/ES. Vzhľadom na to má žalobca za to, že výkon služobnej pohotovosti je nutné považovať za riadne vykonaný pracovný čas. Žalobca sa v rámci svojej žaloby neodvoláva na výšku náhrady nemajetkovej ujmy priznanej inými rozhodnutiami, naopak, svoj nárok náležite odôvodňuje a odvodzuje ho individuálne vzhľadom na svoje vlastné pomery jediným logickým a prípustným spôsobom, rešpektujúc, že výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy závisí od úvahy súdu za posúdenia individuálnych skutočností. Žalobca ďalšími rozhodnutiami súdov SR v rámci tohto konania argumentuje len čo do spôsobu vzniku nemajetkovej ujmy z dôvodov na strane žalovaného, ktorý zanedbaním svojich povinností, resp. opomenutím konania spôsobil zjavný nesúlad vnútroštátneho práva a práva Únie. V súčasnosti je prítomné množstvo právoplatných rozhodnutí vo veciach príslušníkov HaZZ domáhajúcich sa náhrady nemajetkovej ujmy proti žalovanému, v ktorých je výslovne konštatované, že došlo k nesprávnej transpozícií Smernice 2003/88/ES a tým ku vzniku nemajetkových ujem príslušníkov HaZZ. Žalobca uvádza, že výpočet hodín v priloženej tabuľke určenej na výpočet nároku vychádza z jeho plánov služieb za každý kalendárny mesiac uplatňovaného obdobia (tzv. plachiet). Tieto údaje predstavujú skutočný čas (vrátane času strávených na zásahoch HaZZ), ktorý žalobca v daný kalendárny mesiac odslúžil. Žalobca v zmysle prístupných podkladov vyčíslil odslúžené hodiny podľa jeho názoru správne a skutočnosti tvrdené žalovaným v jeho vyjadrení, toto riadne podložené tvrdenie účinne nemôžu vyvrátiť. Žalovaný žiadne zo svojich tvrdení nepodložil relevantnými dôkazmi a len neúčinne popiera skutkové tvrdenia žalobcu. Žalovaným priložené dôkazy k jeho vyjadreniu považuje žalobca za zmätočné, žalovaný neuvádza, z čoho údaje v nich uvedené vyplývajú a tieto aj nedostatočne popisuje. Žalobca má za to, že hodiny svojho odpracovaného času riadne preukázal a že najmä skutočnosť, že približne každé tri týždne došlo k nariadeniu troch 24 - hodinových zmien v jednom kalendárnom týždni, je nesporná (túto žalovaný ani žiadnym spôsobom nerozporuje).

Žalovaný poukazuje na možnosť uplatnenia odchýlok podľa čl. 16 preambuly Smernice 2003/88/ES. Žalobca má za to, že uvedený 48-hodinový limit v zmysle Smernice nie je žiadnym spôsobom vyjadrený v zákone o HaZZ a vnútroštátnom právnom poriadku Slovenskej republiky an bloc. Aplikáciou ustanovení zákona sa nedosahuje a negarantuje 48 hodinová pracovná doba pre príslušníkov HaZZ. Týždenný súčet služobného času príslušníkov HaZZ a nariadenej služobnej pohotovosti prekračuje 48 hodín týždenne, čím dochádza k porušeniu čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES na ujmu žalobcu. Tvrdeniu žalovaného, že v danom prípade by malo byť možné uplatniť tzv. odchýlky, odporuje najmä skutočnosť, že čl. 17 ods. 3 Smernice 2003/88/ES, neumožňuje odchýlenie od čl. 6 Smernice 2003/88/ES, čo jasne z dikcie predmetného ustanovenia Smernice vyplýva. Odchýlku od maximálne stanoveného 48 hodinového týždenného pracovného času nie je možné použiť. Žalobca poukazuje na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici pod sp. zn. 14Co/2/2023 zo dňa 14.02.2023 a to v bode 13.4: „odvolací súd sa v plnom rozsahu zhoduje s názorom súdu prvej inštancie vo vzťahu k tejto námietke, ktorý názor súdu prvej inštancie tento veľmi podrobne odôvodnil v bode 16. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, pričom správne súd prvej inštancie vyslovil záver, že hoci v článku 17 smernice č. 2003/88/ES bola daná možnosť členským štátom odchýliť sa za určitých podmienok od jednotlivých ustanovení smernice podľa článku 17 ods. 3 písm. b) Smernice, v ktorej je uvedené, že v súlade odstavcom 2 tohto článku sa môžu vykonať odchýlky len od článkov 3, 4, 5, 8 a 16, avšak odchýlku od článku 2 alebo 6 Smernica nepripúšťa. Súd prvej inštancie zároveň správne poukázal na to, že zákon č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore v prílohe č. 4, bod 6 preberá Smernicu Rady 2003/88/ES, a preto dospel aj k správnemu záveru, že v danom prípade služobná činnosť žalobcu patrí do pôsobnosti smernice 2003/88/ES.“ Súdny dvor EÚ v rozsudku vo veci C-518/15 Ville de Nivelles proti G. K. zdôraznil, že členské štáty sa nemôžu, pokiaľ ide o určité kategórie hasičov prijatých do verejných hasičských služieb, odchýliť od súboru povinností vyplývajúcich z ustanovení Smernice 2003/88/ES, vrátane pojmov pracovný čas a čas odpočinku. Smernica 2003/88/ES neumožňuje ani to, aby členské štáty ponechali v platnosti alebo prijali inú definíciu pojmu pracovný čas, ako je definícia uvedená v Smernici 2003/88/ES. V zmysle rozsudku Súdneho dvora EÚ z 03.10.2000 vo veci Simap (C-303/98) a podobne z rozsudku Súdneho dvora EÚ z 09.09.2003, H.(C-151/02) vyplýva jednoznačne, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku je súčasťou pojmu pracovný čas v zmysle Smernice 2003/88/ES. Súdny dvor EÚ prezentoval názor, že otázka, ktorá súvisí s pojmom pracovný čas v zmysle Smernice 2003/88/ES, neponecháva priestor na akékoľvek rozumné pochybnosti a prijal uznesenie vo veci Personalrat der Feuerwehr Hamburg, v ktorom rozhodol, že činnosti vykonávané zásahovými službami verejnej hasičskej služby (okrem výnimočných okolností ako v prípade katastrofy) patria do rozsahu pôsobnosti Smernice 2003/88/ES, takže čl. 6 písm. b) predmetnej Smernice 2003/88/ES v zásade bráni prekročeniu 48 hodinovej hranice stanovenej pre maximálny týždenný pracovný čas vrátane zásahových služieb. Čl. 6 písm. b) Smernice predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48 hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa tak nadčasy, ako aj pracovnú pohotovosť a od ktorej sa nemožno v žiadnom prípade odchýliť pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, hoci by k tomu došlo len prostredníctvom súhlasu dotknutého pracovníka. Súdny dvor EÚ pritom viackrát rozhodol, že členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti čl. 6 písm. b) Smernice tak, že uplatnenie tohto nároku pracovníkov na to, aby priemerný týždenný pracovný čas nepresahoval túto maximálnu hranicu, budú viazať na nejakú podmienku, alebo ho určitým spôsobom obmedzia. Súdny dvor EÚ konštatoval, že čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88 predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48 hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa nadčasy a od ktorej sa v prípade neprebratia článku 22 ods. 1 tejto Smernice do vnútroštátneho práva nemožno v žiadnom prípade odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, o ktorú ide vo veci samej, hoci by k tomu došlo len prostredníctvom súhlasu dotknutého pracovníka (rozsudky ESD C-397/01 až C-403/01). Článok 22 ods. 1 písm. a) Smernice ustanovuje: „členský štát má možnosť neuplatňovať článok 6 pri zachovávaní všeobecných zásad ochrany bezpečnosti a zdravia pracovníkov a za predpokladu, že príjme nevyhnutné opatrenia, aby sa zabezpečilo, že: a) žiadny zamestnávateľ nevyžaduje, aby pracovník pracoval dlhšie ako 48 hodín počas doby siedmich dní, ktorá sa vypočíta ako priemer za referenčné obdobie uvedené v článku 16 písm. b), pokiaľ najprv nezískal súhlas pracovníka vykonávať takúto prácu;“ Žalobca uvádza, že ak by aj žalovaný vykonal transpozíciu Smernice do vnútroštátneho poriadku,

žalobca nikdy svojmu zamestnávateľovi žiadny obdobný súhlas počas doby jeho služby neudelil a tento nemôže zamestnávateľ získať konkludentne. Žalovaný v rámci svojho vyjadrenia poukazuje na potrebu použitia tzv. referenčných období a uvádza vlastné výpočty počtu odpracovaných hodín, viazaných na referenčné obdobie 4, resp. 6 mesiacov. Žalovaný pravdepodobne vychádza z ustanovenia čl. 16 písm. b) Smernice 2003/88/ES, v zmysle ktorej si štát môže stanoviť referenčné obdobie nepresahujúce dobu 4 mesiacov. Žalovaný však opomenul uviesť dôležitú skutočnosť, že štát žiadne referenčné obdobie žiadnym spôsobom neurčil, t.j. neprijal žiadnu vnútroštátnu normu - zákon, ktorý by takéto referenčné obdobie upravoval. Žalobca má aj s poukazom na v žalobe a tomto vyjadrení uvedené dôvody za to, že v danom prípade nie je možné aplikovať na pracovný čas žalobcu tzv. referenčné obdobia a argumentáciu žalovaného v tomto smere nie je možné prijať (aj s poukazom na rozhodovaciu prax súdov Slovenskej republiky v totožných konaniach s príslušníkmi HaZZ). Žalobca poukazuje napr. na body 1.13 a 14.2 odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici pod sp. zn. HCo/86/2023 zo dňa 26.10.2023: žalovaný namietal, že stanovený limit týždenného pracovného času mal byť počítaný aj pre jednotlivé referenčné obdobia a nielen každých 7 dní. V tomto smere súd poukázal na závery vyplývajúce z rozsudku Súdneho dvora EÚ C-254/18 a zdôraznil, že zákon č. 315/2001 Z.z. neupravuje mechanizmy, ktoré by zabezpečili, že priemerný pracovný čas v rozsahu 48 hodín bude rešpektovaný počas stanovených 6-mesačných preferenčných období. Z uvedeného dôvodu pri výpočte priemerného pracovného času a jeho prekročenia nemožno vychádzať z referenčných období v trvaní 6 mesiacov, ale je možné vychádzať z článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES a priemerný pracovný čas počítať len za každé obdobie 7 dní vrátane nadčasov. Predpoklady zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú žalobcovi boli splnené aj podľa názoru odvolacieho súdu. Článok 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES priznáva pracovníkom právo na priemerný týždenný pracovný čas vrátane nadčasov v rozsahu 48 hodín; ustanovenie článku 6 písm. b) Smernice má priamy účinok; priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Uvedené ustanovenie Smernice (čl.6 písm. b/) nebolo do právneho poriadku Slovenskej republiky prebraté správne; právny poriadok Slovenskej republiky umožňuje, aby priemerný pracovný čas žalobcu vrátane nadčasov presiahol 48 hodín. Ani poukaz na potrebu aplikácie referenčného obdobia 6 mesiacov na týchto záveroch nič nemení, nakoľko podľa skutkových zistení žalobca v spornom období v prevažnej väčšine mesiacov prekračoval dĺžku priemerného pracovného času viac ako 48 hodín týždenne a prakticky vo všetkých mesiacoch, v ktorých 48 hodín nedosiahol, tak bolo z dôvodov na jeho strane (dovolenka) a nie z dôvodu, že by potreba neprekračovania 48 hodinového pracovného času za týždeň bola rešpektovaná. Ak podmienky pre uplatnenie žalovaného nároku vyžadujú dostatočnú závažnosť, táto bola preukázaná; zo strany žalovaného došlo k porušeniu jasnej a konkrétnej právnej normy Únie, ktorá neponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu a ide o porušenie práva únie, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie. Žalobca uvádza, že vo vnútroštátnom právnom poriadku nie je zakotvené žiadne referenčné obdobie. Žalobca považuje za preukázané, že k porušeniu povinnosti žalovaného došlo a zotrváva na uplatnenom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v plnom rozsahu. K spôsobu vyčíslenia náhrady nemajetkovej ujmy a predloženým dôkazom: požadovanú sumu náhrady nemajetkovej ujmy si žalobca vyčíslil jediným prístupným a logickým spôsobom, ako súčinom svojej hodinovej mzdy (v zmysle výplatných pások za január každého príslušného kalendárneho roka, ktorá je v danom období zvyčajne v najnižšej hodnote oproti ostatným kalendárnym mesiacom kalendárneho roka) a celkovým počtom hodín, ktoré strávil v službe nad rámec 48 hodinového pracovného času v zmysle čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES. Predmetné vyčíslenie náhrady nemajetkovej ujmy považuje žalobca za primerané najmä z dôvodu, že opomenutím konania žalovaného mu bol spôsobený podstatný zásah do jeho osobnostných práv popísaných v žalobe. Žalobca ďalej uvádza, že ust. § 97 ods. 1 písm. a) Zákona o HaZZ sa ako vykonávanie štátnej služby posudzuje aj čas čerpania dovolenky a v zmysle písm. j) bod 1. cit. ustanovenia aj dočasná neschopnosť na vykonávanie štátnej služby z dôvodu choroby alebo úrazu, čo je taktiež v zrejmom nesúlade s ustanovením čl. 16 Smernice 2003/88/ES. Ďalej sa ako výkon štátnej služby na účely zákona o HaZZ posudzuje aj čas plateného služobného voľna, zdokonaľovacej služby, účasti na rekondičnom pobyte, prehlbovania kvalifikácie, zvyšovania kvalifikácie a pod. Z uvedeného dôvodu tvoria súčet odpracovaných hodín žalobcu aj časy, ktoré strávil týmto výkonom štátnej služby. Ďalej poukazuje žalobca na skutočnosť, že keby mu bol jeho služobný čas rozvrhovaný tak, aby neprekročil limit stanovený v zmysle čl. 6 písm. b) Smernice, nebol by nútený čerpať dovolenku, pretože na niektoré dni čerpania dovolenky alebo plateného voľna by inak pripadol deň bežného voľna medzi zmenami (v plachtách označené ako „V“), ktoré trávi žalobca odpočinkom, regeneráciou a to v zmysle rozvrhu pracovného času. Vzhľadom na to, že Smernica nebola ani len v tomto smere transponovaná Žalovaným správne, považuje žalobca vyčíslenie svojho odpracovaného času v zmysle predložených dôkazov za vecne správne. Žalobcom požadovaná výška náhrady nemajetkovej ujmy je

subjektívne žalobcom pociťovaná hodnota spôsobenej nemajetkovej ujmy. Nesprávnosť transpozície Smernice 2003/88/ES možno odôvodniť taktiež absenciou negatívneho vymedzenia času, ktorý sa má započítavať do priemerného pracovného času príslušníka HaZZ na účely čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES do vnútroštátneho práva. Smernica 2003/88/ES v čl. 6 písm. b) v spojení s čl. 16 neukladá povinnosti jednotlivcovi a priamo fyzickým osobám, ale výlučne členskému štátu, teda žalovanému vykonať také opatrenia, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie dodržania maximálneho pracovného času a s tým súvisiacich inštitútov. Netransponovanie Smernice 2003/88/ES, ktorá je priamo vykonateľná, preto nemôže byť žalobcovi na škodu, keďže a priori je pre žalobcu rozhodné vnútroštátne právo, ktorého úpravu transpozíciou mal vykonať žalovaný, čo však preukázateľne do dnešného dňa neurobil. Napokon žalobca pre zamedzenie pochybností uvádza, že práceneschopnosť alebo sprevádzanie/opatrovanie člena rodiny alebo návšteva lekára neboli pre korektnosť žalobcom započítané do celkového súčtu hodín. Žalobca súčasne so žalobou predložil plány služieb za celé uplatňované obdobie spolu so sumárnym vyčíslením. Skutočnosť, že uvedené SAP plány služieb tzv. Plachty (ďalej len plachty), pochádzajú zo systému SAP, nepredstavuje prekážku čo do relevancie uvedeného dôkazu. Plachty, ako dôkazný prostriedok, predstavujú pre žalobcu z objektívnych príčin jediný prostriedok preukázania skutočnosti, koľko hodín strávil výkonom štátnej služby ako príslušník HaZZ. Tvrdenie žalovaného, že predmetné plachty, resp. tabuľka sú mylné, je absolútne tendenčné. Žalovaný pritom nepredložil akýkoľvek dôkaz k popretiu skutkových tvrdení žalobcu. Žalovaný neoznačil ani žiadne dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, čo do času, z ktorého je počítaný priemer týždenného pracovného času v údajnom referenčnom 4 alebo 6 mesačnom období a v podstate len neúčinne poprel skutkové tvrdenia žalobcu a dôkazné prostriedky len označil za irelevantné. Žalobca v samotnej žalobe uviedol, že v uplatňovanom období bol vzhľadom na rozvrhnutie pracovného času ukrátený najmä o svoj súkromný a rodinný život. Požadovanú náhradu nemajetkovej ujmy teda žalobca riadne odôvodňuje, má za to, že dostatočne opísal predmetný zásah do jeho osobnostných práv. Žalobca poukázal na to, že zásah do svojich osobnostných práv zo strany žalovaného je potrebné považovať za podstatný. Žalobca uvádza, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nie je v zmysle zákona vymedzený reštriktívne, teda tak, že by ho bolo možné priznať len za vopred definované následky. V zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka náhradu nemajetkovej ujmy možno priznať z dôvodov uvedených demonštratívne, ktoré nepredstavujú ohraničený výpočet prípadov, u ktorých nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vzniká. Teda nevyžaduje sa iba splnenie podmienky zníženia dôstojnosti fyzickej osoby, či jej vážnosti v spoločnosti, ale môže ísť aj o iné vážne následky na osobnostných právach dotknutého jedinca. Uvedené závery prijímajú v rozhodnutiach v obdobných veciach prvostupňové aj odvolacie súdy. Žalobca uvádza, že stratený čas by inak venoval rozvíjaniu svojich osobných, rodinných, priateľských vzťahov, ako aj fyzickej a psychickej relaxácii, štúdiu, cestovaniu, starostlivosti o domácnosť a iným, so svojou pracovnou činnosťou nesúvisiacim aktivitám. Nerešpektovaním čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES pri rozvrhovaní pracovného času žalobcovi zo strany žalovaného, došlo u žalobcu k zásahu do jeho práv na vedenie súkromného a rodinného života, ako i do práva na ochranu jeho zdravia. Za zásah do práva žalobcu na vedenie jeho súkromného a rodinného života považuje žalobca najmä nemožnosť venovania dostatku času (o ktorý bol konaním žalovaného ukrátený) svojej rodine a priateľom, s ktorými žalobca udržiava intenzívne vzťahy. Žalobca okrem uvedeného mohol tento svoj čas, o ktorý ho žalovaný preukázateľne pripravil, venovať aktívnym a pasívnym rekreačným činnostiam, individuálnemu alebo inštitucionálnemu vzdelávaniu, svojim záľubám, športovej činnosti, cestovaniu, starostlivosti o domácnosť a činnostiam každodenného života. Zásah do práva na ochranu svojho zdravia vníma žalobca najmä v tom, že hoci nemá dlhodobo zdravotné ťažkosti spojené s prekračovaním maximálne stanoveného pracovného času, zo strany žalovaného bolo toto jeho právo podstatne ohrozené tým, že preukázateľne žalobca pracoval viac, ako dovoľuje v tejto oblasti právo Únie a nemal tak dostatok času na riadny odpočinok medzi jednotlivými výkonmi služby. Uvedeným došlo k ohrozeniu práva na ochranu zdravia a bezpečnosti žalobcu, ale aj k ohrozeniu zdravia a bezpečnosti ostatných príslušníkov HaZZ a iných osôb. Žalobca má za to, že účelom stanovenia maximálneho týždenného pracovného času je zabezpečenie potreby odpočinku, aby v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobil úraz sebe, ani spolupracovníkom a ani iným osobám; zároveň aby si krátkodobo alebo dlhodobo nepoškodil zdravie. Žalobca je ženatý a je otcom dvoch dcér, v súčasnosti vo veku 16 a 13 rokov. S rodinou žije žalobca v spoločnej domácnosti, o ktorú sa s manželkou spoločnými silami starajú. Za najpodstatnejší zásah do svojich práv považuje žalobca práve ukrátenie jeho času, ktorý by inak mohol a chcel stráviť so svojou rodinou, ako blízkou, tak širšou, a taktiež čas, ktorý chcel a mohol žalobca venovať svojim priateľom, záľubám, športu, iným rekreačným aktivitám a mentálnej a fyzickej regenerácií. V dôsledku času, ktorý žalobca strávil v práci nad rámec času stanoveného v zmysle Smernice 2003/88/ES, žalobca nenávratne prišiel o drahocenný čas so svojou najbližšou

rodinou, čo žalobcu v podstatnej miere ťaží. Nadmerné pracovné zaťaženie znemožnilo žalobcovi viesť plnohodnotný a vyvážený život mimo pracoviska. Uvedené malo negatívny vplyv na rodinné vzťahy, osobné záujmy žalobcu, jeho fyzický a duševný stav. Žalobca v uplatňovanom období nemal dostatok voľného času na svojich blízkych, priateľov, záľuby, šport, či zaslúžený odpočinok. Uvedené väzby a aktivity sú pre žalobcu z pochopiteľných príčin, prihliadnuc na povahu jeho zamestnania, veľmi dôležité. Uvedené vníma žalobca ako podstatný zásah do práva na ochranu jeho osobnosti, ktorú žalobcovi priznáva nielen ust. § 11 Občianskeho zákonníka, ale aj ust. čl. 19 ods. 2, čl. 36 ods. 1 písm. c) a čl. 40 Ústavy Slovenskej republiky. Za uvedené zásahy patrí žalobcovi aj v zmysle judikatúry všeobecných súdov nárok na primerané odškodnenie zo strany žalovaného. Žalobca uvádza, že negatívny následok porušenia povinností žalovaného sa aj skutočne a hmatateľne prejavil. De facto zabránením možnosti venovať svoj voľný čas vyššie popísaným aktivitám žalobca nenávratne prišiel najmä o zážitky so svojimi blízkymi osobami, ale aj sa to negatívne podpísalo na jeho fyzickom a psychickom stave. Obmedzenie práv žalobcu v popisovanej miere a uvedeným spôsobom nepochybne vnímala ako závažné aj každá iná fyzická osoba v rovnakej spoločenskej, služobnej alebo inej obdobnej pozícií. Následok vyššie uvedených zásahov je podľa názoru žalobcu potrebné zo zrejmých príčin považovať za závažnú ujmu. Ako takú ju vníma samotný žalobca, čo aj riadne preukazuje, ako mu to objektívne skutočnosti dovolia. Podľa právneho názoru žalobcu je podstatné taktiež posúdiť aj to, či a v akej miere by takto spôsobenú ujmu vnímala a pociťovala každá fyzická osoba. Žalobca má za to, že žalovaným spôsobená ujma je natoľko závažná, že ktorákoľvek iná fyzická osoba, ktorej zákon priznáva ochranu jej osobnosti a osobnostných práv, by celkom objektívne vnímala ako mimoriadne závažnú ujmu to, že bola nenávratne ukrátená o svoj voľný čas v takom veľkom rozsahu, ako žalobca. Vzhľadom na povahu, intenzitu, opakovanie, trvanie a širší okruh pôsobenia nepriaznivého následku Žalobca pociťuje a prežíva túto ujmu ako závažnú. Tvrdenie žalovaného, že žalobca nepreukázal zásah do jeho práv alebo že neodôvodnil výšku požadovanej náhrady sa nezakladá na skutočnosti, keďže žalobca sa uvedeným primárne zaoberal v žalobe. Uvedené tvrdenia je potrebné vnímať výlučne ako doplnenie už prezentovaných skutočností. Žalobca ďalej poukazuje na ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ktoré priznáva súdu právo určiť výšku náhrady nemajetkovej ujmy s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy si žalobca uplatnil z dôvodu, že u žalobcu došlo v príčinnej súvislosti s porušením práva Únie zo strany žalovaného k vzniku nemajetkovej ujmy v dôsledku zásahu do jeho práva na ochranu zdravia (článok 40 Ústavy SR) a súčasne zásahu do práva žalobcu na súkromie a rodinný život (článok 19 ods. 2 Ústavy SR), pretože reálne musel odpracovať viac, ako bol povinný v zmysle Smernice č. 2003/88/ES a musel tráviť čas v práci, prichádzal o čas, ktorý by mohol venovať rodine, záľubám, resp. iných aktivitám, ktoré nesúvisia s jeho pracovným zaradením. Zároveň žalobca uvádza, že ide podľa jeho názoru o legitímne uplatnenie nároku na náhradu spôsobenej nemajetkovej ujmy výpočtom, ktorý si ako adekvátny pociťovanej spôsobnej ujme určil žalobca a u ktorej požaduje, aby po zohľadnení všetkých skutkových okolností a vykonaní úvahy zo strany súdu, túto priznal v požadovanej výške. Žalobca má na tomto mieste za preukázané porušenie, resp. netransponovanie Smernice 2003/88/ ES, na to kauzálne nadväzujúci vznik nemajetkovej ujmy na strane žalobcu, ako aj zodpovednosť žalovaného za vznik predmetnej ujmy. Príslušníci HaZZ pracujú aj k dnešnému dňu v nezmenenom režime. Žalovaný nemá absolútne žiadnu snahu vzniknutú situáciu riešiť alebo napraviť, hoci má o vzniknutom stave viac, než dostatočné vedomosti. Nezáujem žalovaného, v neprospech ktorého bolo všeobecnými súdmi rozhodnuté v alarmujúcom počte prípadov naprieč celou Slovenskou republikou, je zarážajúci. Žalobca má za to, že bola preukázaná existencia závažnej ujmy spôsobenej mu konaním, resp. nekonaním žalovaného a to prostredníctvom viacerých zásahov do jeho práv na ochranu osobnosti v zmysle § 11 Občianskeho zákonníka. Argumentáciu žalovaného považuje v tejto časti za nerelevantnú. Žalobca poukazuje aj na aktuálnu rozhodovaciu prax súdov. Pre prehľadnosť za účelom sumarizácie uvádza: 1. nesprávna transpozícia Smernice 2003/88/ES vo vzťahu k príslušníkom HaZZ a žalobcovi spôsobila (a naďalej spôsobuje) nesprávnu aplikáciu ust. čl. 6 Smernice voči týmto osobám; 2. vzniknutá ujma na strane žalobcu bola riadne preukázaná a táto vychádza výlučne z individuálneho princípu, teda neodvoláva sa, čo do výšky spôsobenej ujmy, napr. na iné rozhodnutia súdov v obdobných veciach (tieto v rámci svojej argumentácie používa len čo do odôvodnenosti vzniku zásahu žalovaného do práv žalobcu nesprávnou transpozíciou a aplikáciou Smernice 2003/88/ES), 3. príčinnú súvislosť považuje žalobca taktiež za riadne preukázanú a táto je v danom prípade nesporne daná, žalobca vníma tvrdenie žalovaného, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno ako tendenčné, pričom samotný žalovaný svoje predložené dokumenty ničím nepodkladá, len na ne neúčelne odkazuje a vyvodzuje z nich ničím neodôvodnené závery. S námietkou nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného sa žalobca v plnom rozsahu nestotožňuje. Žalobca považuje žalovaný subjekt - Slovenskú republiku

ako členský štát podriadený právu Únie, za plne pasívne vecne legitimovaný subjekt v tomto konaní aj s ohľadom na uvedené rozhodnutia Súdneho dvora EÚ, čo do zodpovednosti členských štátov za spôsobenú škodu, ako aj splnenia troch podmienok podmieňujúcich jeho zodpovednosť. Zodpovednosť členských štátov a ich orgánov pri aplikácii práva EÚ vychádza z prednosti práva EÚ, bez ktorej by táto zodpovednosť nebola vynútiteľná. Slovenská republika ako členský štát Európskej únie je zodpovedná za dodržiavanie, rešpektovanie a zabezpečovanie dodržiavania a rešpektovania práva Európskej únie. Z uvedeného dôvodu je daná pasívna legitimácia žalovaného. Slovenská republika, v zastúpení Ministerstvom vnútra SR, predstavuje garanta riadnej transpozície Smernice do zákona 315/2001 Z.z., keďže absentujúca alebo nesprávna transpozícia Smernice EÚ do noriem vnútroštátneho práva je výsledkom zákonodarného a legislatívneho procesu. Ide teda o objektívnu zodpovednosť štátu, ktorá tu existuje bez ohľadu na to, ktorý konkrétny verejný orgán sa porušenia práva EÚ dopustil, resp. ktorý z orgánov by mal povinnosť škodu podľa vnútroštátnych noriem nahradiť. K tvrdeniu žalovaného vo veci zamieňania Slovenskej republiky a Ministerstva vnútra SR ako dvoch samostatných subjektov, od ktorého tiež odvodzuje nedostatok pasívnej vecnej legitimácie, s uvedenou námietkou sa nemožno stotožniť. V zmysle článku 7 ods. 2 a ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, článku 144 Ústavy SR a tiež článku 3 CSP je súd viazaný medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom. Je tiež viazaný judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, ktoré danú otázku v značnej miere už zodpovedali. V danom prípade ide podľa názoru žalobcu o objektívnu a absolútnu zodpovednosť štátu, ktorá tu existuje bez ohľadu na to, ktorý konkrétny verejný orgán sa porušení práva Únie dopustil, resp. ktorý z orgánov by mal povinnosť škodu podľa vnútroštátnych noriem nahradiť. Žalobca má za to, že Ministerstvo vnútra SR ako orgán, do pôsobnosti ktorého spadá aj D. a záchranný zbor (§ 11 písm. c) zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii a činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy), ktorého príslušníkom bol žalobca v rozhodnej dobe, pričom SR je súčasne garantom právnej úpravy vymedzenej Zákonom o HaZZ. K absencií upozornenia zo strany žalobcu: jednoznačne nepovažuje žalobca za možné stotožniť sa s argumentáciou žalovaného, že žalobca mal na to, že mu je určovaný pracovný čas nad rámec určený Smernicou 2003/88/ES, upozorniť svojho nadriadeného a žiadať, aby mu táto nebola určovaná z dôvodov, ktoré v žalobe uvádza. Ďalej žalovaný prezentuje záver, že žalobca mal možnosť sa pred nástupom na vykonávanie štátnej služby v Hasičskom a záchrannom zbore oboznámiť so všetkými podmienkami výkonu služby, že vedel o platových podmienkach, o služobnej pohotovosti a služobnom čase, ako aj o ďalších právach a povinnostiach, ktoré sa na príslušníka s nerovnomerným rozvrhnutím služobného času vzťahujú a akceptoval ich bez výhrad zložením služobnej prísahy ako podmienky vzniku služobného pomeru príslušníka. Uvedené konštatovania považuje žalobca za irelevantné. K tvrdeniu žalovaného, že žalobca nevyvinul žiadnu snahu, aby vzniku ujmy predišiel, pretože neoznámil zamestnávateľovi, že odmieta vykonávať služobnú pohotovosť, a že to považuje za ujmu na svojich právach, s poukazom na ustálenú judikatúru SDEÚ, ktorá takúto požiadavku nepredpokladá a ani z predpisov komunitárneho práva nevyvodzuje. Aj keď Súdny dvor rešpektuje zásadu spoločnú právnym systémom členských štátov, že poškodená osoba pod hrozbou toho, že sama bude musieť znášať škodu, musí tiež vyvinúť primerané úsilie, aby obmedzila výšku škody (rozsudky C-104/89 a C-37/90 Mulder, C-46/93 a 48/93 Brasserie du Pécheur Factortame), súčasne berie na zreteľ, že výkon práv na náhradu škody priznaných jednotlivcom ustanoveniami práva Únie by bol znemožnený alebo sťažený, ak by ich návrhy na náhradu škody museli byť čo i len čiastočne zamietnuté z dôvodu, že nevyužili všetky právne prostriedky, ktoré sú im k dispozícii, aj keby to spôsobilo nadmerné ťažkosti alebo by to nebolo od nich možné rozumne vyžadovať (rozsudok C-445/06 Dánske Slagterier). SDEÚ vo veci C- 429/09 prihliadajúc na to, že čl. 6 písm. b) Smernice je pravidlom sociálneho práva s osobitným významom, od ktorého sa nemôže odchýliť žiadny zamestnávateľ vo vzťahu k pracovníkovi (hasič), zohľadňujúc tiež, že pracovník je slabšou stranou v rámci pracovnoprávneho vzťahu, preto je nutné zabrániť tomu, aby mal zamestnávateľ možnosť ho v jeho právach obmedzovať, dospel k záveru, že nemožno považovať za primerané žiadať od takého pracovníka, aby na účely uplatnenia nároku na získanie náhrady škody najprv podával žiadosť zamestnávateľovi, ktorá požiadavka by bola v rozpore so zásadou efektivity (bod 76 až 87 C-429/09). Z uvedených dôvodov nemožno preto v (ne)konaní žalobcu nachádzať žiadny podiel zodpovednosti na vzniku ujmy spôsobenej mu žalovaným pri implementácii noriem práva Únie. Nachádzanie akejkoľvek možnosti zavinenia na strane zamestnanca, ktorý pred uplatnením nároku na súde nepožiadal zamestnávateľa o „dodržiavanie noriem komunitárneho práva“, by bolo len prenášaním zodpovednosti členských štátov za dodržiavanie práva Únie na jednotlivcov, a umožňovalo by v prípade nesplnenia tejto podmienky vyňať ich nároky z uplatňovania v konaní pred súdom, čo odporuje zásadám úniového práva (bod 83 C-429/09). Žalobca si záverom dovoľuje z dôvodu právnej istoty, ako aj z dôvodu domnelej potreby ozrejmenia podstatných skutočností voči súdu za

účelom ľahšej orientácie v predmetnej právnej veci, poskytnúť nasledovné vysvetlenie uplatneného nároku žalobcu, jeho vyčíslenia a ozrejmenia predložených dôkazov a jednotlivých údajov. Žalobcom uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vychádza zo súčtu hodín, ktoré žalobca odpracoval v tzv. aktívnej službe a v tzv. pohotovosti (žalobca prítomný na pracovisku daného útvaru, nevykonával aktívnu službu, ale bol v pohotovosti v prípade potreby výjazdu na zásah).

5. Žalovaný v duplike uviedol, že prejednávaný spor je konaním o náhradu nemajetkovej ujmy a teda vysoko individualizovaný spor a odkazy žalobcu na iné konania nemajú v predmetnom spore relevanciu. V žalobe tvrdí, že vznik nemajetkovej ujmy je viazaný na porušenie článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES. Žalovaný uvádza, že ak súd sa prikloní k argumentácií že nedošlo k správnej transpozícií Smernice 2003/88/ES, tak táto skutočnosť nie je spôsobilá založiť zodpovednosť žalovanému. Žalobca ustanovil, že svojho nároku sa domáha prostredníctvom toho, že zákon o HaZZ v súčasnosti umožňuje príslušnému služobného úradu rozvrhnúť príslušníkom HaZZ týždenný pracovný čas tak, že tento v skutočnosti pravidelne a opakovane presahuje limit stanovený čl. 6 písm. b) Smernice. Žalobca v žalobe vznik nemajetkovej ujmy viaže na porušenie čl. 6 písm. b) Smernice, ktorý podľa jeho názoru disponuje vlastnosťou priameho účinku, vo vyjadrení vznik nemajetkovej ujmy viaže na nesprávnu transpozíciu Smernicu ako celku, pričom takéto konanie nie je spôsobilé privodiť žalobcovi akúkoľvek ujmu, ak bola smernica 2003/88/ES dodržaná služobným úradom aj v prípade, ak bola nesprávne prevzatá do právneho poriadku. Ak sa aj súd prikloní, že nedošlo k správnej transpozícií Smernice a teda, že článok 6 písm. b) Smernice, od ktorého žalobca odvádza svoj nárok, tak tento bol služobným úradom vo vzťahu k žalobcovi dodržaný. Žalovaný k referenčným obdobiam uvádza, nakoľko smernice nepredpokladajú svoju doslovnú transpozíciu do právnych poriadkov členských štát, tak má žalovaný za to, že § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z. jasne determinuje obdobie, v rámci ktorého sa rozvrhuje služobný čas, čo bezpochyby je cieľom článku 16 písm. b) v spojení s článok 17 ods. 3 písm. b) bodom iii) a článkom 19 Smernice 2003/88/ES a teda Smernica 2003/88/ES bola minimálne v tomto rozsahu do právneho poriadku Slovenskej republiky transponovaná správne, zároveň § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z. neodporuje žiadnej časti Smernice, preto je nevyhnutné, aby na referenčné obdobie 6 mesiacov pri výpočtoch prihliadali. Pojem „priemerný“ je nutné vykladať ako priemerný maximálny týždenný čas v referenčnom období 6 mesiacov, a teda v priemere nemôže tento čas prekročiť 48 hodín každých 7 po sebe nasledujúcich dní. Žalovaný poukazuje aj na skutočnosť, že ak by sa súd nestotožnil s námietkou žalovaného, že predmetné ustanovenia Smernice ohľadom referenčného obdobia boli prebraté do právneho poriadku Slovenskej republiky správne (do § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.), ak by aj mala Smernica 2003/88/ES priamy účinok v Slovenskej republiky, tak je nevyhnutné prihliadať na viaceré ustanovenia v predmetnej Smernici a nie len na článok 6 písm. b), keďže v ostatných ustanoveniach Smernica bližšie upravuje výpočet priemerného týždenného pracovného času. Článok 6 písm. b) Smernice stanovuje určité právo pracovníkov, zatiaľ čo v ostatných ustanoveniach je toto právo bližšie špecifikované, nakoľko nejde o absolútne právo bez akýchkoľvek hraníc. Jedná sa najmä o články 2, 16, 17 a 19, ktoré sú relevantné pre toto konanie a nemožno ich opomenúť. Smernica v článku 16 písm. b) ustanovuje primárne referenčné obdobie 4 mesiacov a v článku 17 ods. 3 písm. b) bodu iii) ustanovuje odchýlku od článku 16 pre požiarne služby, túto odchýlku bližšie definuje v článku 19 v prvom odstavci. Žalovaný poukazuje na článok 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie: na účely výkonu právomocí Únie inštitúcie prijímajú nariadenia, smernice, rozhodnutia, odporúčania a stanoviská. (...) Smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom. Žalovaný má za to, že primárne právo Európskej únie nevyžaduje, aby v zákone č. 315/2001 Z.z. bolo doslovne ustanovené, že referenčné obdobie na účely výpočtu týždenného pracovného (služobného) času je 6 mesiacov. Cieľom Smernice v tejto časti je, aby bol pracovný čas rozvrhnutý v rámci určitého obdobia, čo § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. jednoznačne napĺňuje. § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z. stanovuje, že služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov. Cieľom článku 16, resp. 19 Smernice 2003/88/ES je ustanoviť obdobie, v rámci ktorého sa bude rozvrhovať pracovný čas pracovníkov, v našom prípade príslušníkov Hasičského a záchranného zboru. § 86 ustanovuje rozvrh služobného času do šiestich mesiacov, v rámci ktorých sa príslušníkom HaZZ vyrovnáva fond pracovného čas tak, aby na konci predmetného referenčného obdobia fond pracovného času vykazoval „0“ s ohľadom na všetky odpracované hodiny, ako aj na hodiny času odpočinku v zmysle článku 2 ods. 1 Smernice, ktoré žalobca nesprávne započítava do kolónky „skutočne odpracované za obdobie“. Pojem „maximálny“ je definovaný v článku 6 písm. b) Smernice, ako 48 hodinový týždenný pracovný čas. Pojem „priemerný“ je primárne definovaný v článku 16 písm. b) Smernice a vzhľadom na povolenú odchýlku pri odvetviach, ktoré vyžadujú určitú pružnosť smernice (ods. 15 preambuly), pod ktoré sa bezpochyby radia aj protipožiarne

služby (článok 17 ods. 3 písm. b) bod. iii), je bližšie definovaný v článku 19 Smernice. Pojem „pracovný“ je primárne definovaný v článku 2 Smernice, ktorý jednoznačne od seba oddeľuje pracovný čas od času odpočinku, a preto nemožno do kolónky „skutočne odpracované za obdobie“ započítať čas odpočinku, ako to urobil žalobca. Žalovaný má za to, že hodiny, ktoré sa v čase dní odpočinku započítavajú do fondu pracovného času, nemožno započítať do výpočtu priemerného týždenného pracovného času, pretože tieto dni nespadajú pod definíciu pracovného času v zmysle článku 2 ods. 1 Smernice. Pojem „pracovný“ je rovnako definovaný aj v článku 16 písm. b) Smernice, ktoré ustanovenia upravuje tzv. „neutrálne dni“, a teda tieto sa do výpočtu referenčného obdobia ani len započítavajú, teda sa znižuje počet dní v 6-mesačnom referenčnom období, teda počet dní, ktorým možno deliť odpracované hodiny je nižší než je skutočný počet dní v tom ktorom referenčnom období. Z uvedeného vyplýva, že ak prijmeme názor žalobcu, že došlo k nesprávnej transpozícií Smernice, tak súd je povinný vychádzať z dikcie smernice, je nevyhnutné hľadať definície pojmov z článku 6 písm. b) v ostatných ustanoveniach Smernice. Žalovaný poukazuje na skutočnosť, že v tabuľkách prepočtov pracovného času žalobcu, sú zarátané do pracovného času aj hodiny výkonu služby, tak aj hodiny služobnej pohotovosti, zároveň sú v ňom zarátané aj hodiny školení a rekondičných pobytov. Číselné hodnoty v tabuľkách predložených žalovaným vyplývajú z plachiet služieb, ktoré predložil samotný žalobca, a pre detailnejší pohľad na plán služieb žalobcu si žalovaný dovolil priložiť aj prehľad plánu služieb žalobcu. Z uvedeného vyplýva, že číselné hodnoty vychádzajú priamo z dochádzkového systému SAP. Žalovaný, rovnako ako žalobca, považuje plachty služieb za relevantný dôkaz, ktorý hodnoverne preukazuje, že do práva žalobcu podľa článku 6 písm. b) Smernice nebolo zasiahnuté, pre detailnejší pohľad na služby žalobcu si žalovaný dovolil plachty služieb predložené žalobcom podporiť aj detailným Prehľadom plánu služieb žalobcu. Odkazy žalobcu na rozhodnutia súdov Slovenskej republiky, v ktorých bolo konštatované pochybenie Slovenskej republiky vo vzťahu k transpozícii Smernice 2003/88/ES nemožno považovať za relevantné preukázanie porušenia samotného článku 6 písm. b). Skutočnosť, že došlo k nesprávnej transpozícií Smernice determinuje iba priamy účinok tejto smernice a nie jej porušenie. Vznik nemajetkovej ujmy sa odvíja až od individuálnej otázky pracovného času žalobcu, ktorú nemožno vyriešiť odkazom na iné konania, v ktorých k porušeniu došlo. Ak aj došlo k nesprávnej transpozícií Smernice 2003/88/ES, ale nedošlo k jej porušeniu, nemôže byť posúdené ako právne irelevantné, keďže sa žalovanému podarilo preukázať, že k porušeniu práv žalobcu v žiadnom období počas žalovaného obdobia nedošlo. Žalobca ďalej poukazoval na skutočnosť, že pracovná pohotovosť je súčasťou pojmu „pracovný čas“ v zmysle Smernice 2003/88/ES. Žalovaný uvádza, že do tabuliek prepočtov pracovného času žalobcu zahrnul aj služobnú pohotovosť a teda predmetné tvrdenia sú v tomto konaní ďalej nadbytočné. Akýkoľvek iný pohľad na predmetnú situáciu je otázkou mzdových nárokov, ktoré nemožno prejednávať v tomto konaní, nakoľko Slovenská republika nie je zamestnávateľom žalobcu. To znamená, že predmetný argument žalobcu je relevantný len v tom rozsahu, či sa má alebo nemá započítavať služobná pohotovosť do pracovného času na účely výpočtu jeho pracovného času. Akýkoľvek iný extenzívny výklad predmetného argumentu nemožno prijať a to z dôvodu, že otázka výšky mzdy za predmetné hodiny je otázkou pracovnoprávneho charakteru, ktorý charakter toto konanie o náhradu nemajetkovej ujmy nemá. Žalovaný znovu podotýka, že do svojich výpočtov pracovného času žalobcu služobnú pohotovosť zahrnul. Žalovanému nie je jasné, čo žalobca myslel tvrdením, cit.: „žalobca objektívne nemá napr. také prístupy k databázam, aké môže mať žalovaný“. Žalobca disponuje svojou evidenciou dochádza v plnom rozsahu, čo preukázal aj schopnosťou predložiť ako aj výplatné pásky, tak aj plachty služieb. Žalobca vo svojich tvrdeniach poukazuje na údajnú ujmu, ktorá mu údajne vznikla. Žalovaný sa k predmetným tvrdeniam vyjadruje len v rozsahu skutočnosti, že k porušeniu článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES v žalovanom období nedošlo, teda ak aj vznikla žalobcovi ujma, ktorú tvrdí, tak nie je možné ju pričítať k porušeniu práva podľa článku 6 písm. b) Smernice. Zároveň prípadné konštatovanie súdu, že by došlo k nesprávnej transpozícií smernice, nie je spôsobilé na privodenie predmetnej ujmy, a teda v prípade, ak by súd len konštatoval nesprávnu transpozíciu, tak by neexistovala príčinná súvislosť medzi nesprávnou transpozíciou Smernice a údajnou ujmou žalobcu, nakoľko ak by samotná skutočnosť, že bola akákoľvek Smernica nesprávne transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky, zakladala zodpovednosť Slovenskej republiky bez porušenia akéhokoľvek práva, tak by mohla nastať absurdná situácia, že skutočnosť nesprávnej transpozície akejkoľvek smernice by zakladala právo ktorejkoľvek či už fyzickej alebo právnickej osoby na náhradu nemajetkovej ujmy za nesprávnu transpozíciu Smernice a to aj v prípade, ak by sa ich táto Smernica žiadnym spôsobom netýkala. Ak súd skonštatuje nesprávnosť transpozície Smernice, tak je nevyhnutné, aby žalobca aj hodnoverne preukázal zásah do jeho práv v zmysle článku 6 písm. b) Smernice. Žalovaný preukázal, že tvrdenia žalobcu ohľadom porušenia článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES nie sú pravdivé, predmetný článok vo vzťahu k žalobcovi porušený nebol, a nie je tu preto dôvod na náhradu nemajetkovej ujmy v

akejkoľvek výške, nakoľko táto bola jasne vypočítaná skrz mzdové nároky, ktoré nie sú predmetom tohto konania. Nakoľko k žiadnemu zásahu do práv žalobcu nedošlo, tak má žalovaný za to, že nemožno priznať žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v akejkoľvek výške. Žalovaný považuje výšku náhrady nemajetkovej ujmy za neadekvátnu a premrštenú; s ohľadom na skutočnosť, že k porušeniu práv žalobcu podľa článku 6 písm. b) Smernice vôbec nedošlo, za nedôvodnú. Žalovaný poukazuje na rozhodnutia iných súdov.

6. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 13.01.2025, na ktorom vec prejednal a rozhodol za prítomnosti žalobcu, právneho zástupcu žalobcu a povereného zamestnanca žalovaného. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní zotrval na doterajšej skutkovej a právnej argumentácii v spore. Doplnil, že u žalobcu došlo k prekročeniu pracovného času skutočným výkonom služby celkovo 42 kalendárnych týždňov uplatňovaného obdobia. Skutočne odpracovaný čas nad rámec smernice tvorí 715 hodín, čo je približne 30 dní čistého odpracovaného času. Čo sa týka celkového počtu hodín, ktoré žalobca uviedol v žalobe, t.j. 899,57 hodín, tento čas obsahuje áno aj časy dovolenky a časy služobného voľna, avšak iba v rozsahu 184 a pol hodiny. Tento čas tam bol započítaný z dvoch dôvodov, ten prvý dôvod je formálny, pretože ust. § 97 ods. 1 až do novely zákona považoval ho za výkon služby aj dovolenku aj služobný čas. Druhý dôvod je materiálny a to ten, že pokiaľ by boli služby žalobcu rozvrhované tak, ako majú byť, v niektorých prípadoch by dovolenku alebo služobné voľno ale náhradné voľno za sviatok čerpať nemusel. Pre úplnosť uvádzajú, že v celkovom počte hodín neboli započítané časy, napr. OČR, PN alebo návštevy lekára. Celkový rozsah skutočne odpracovaných hodín 715 za roky 2021 až 2023. Uvedie konkrétne kalendárne týždne, v ktorých došlo k prekročeniu a pokiaľ neuvedie inak, platí, že bolo prekročené v danom kalendárnom týždni 24 hodín. V roku 2021 v kalendárnom týždni od 1.2. do 7.2., od 22.2. do 28.2., od 15.3. do 21.3., od 5.4. do 11.4., od 28.4. do 2.5. o 7 hodín, 17.5. až 23.5. o 14 hodín, 7.6. až 13.6. - 28 hodín, 28.6. až 4.7. - 32 hodín, 5.7. až 11.7. - 4 hodiny, 30.8. až 5.9. - 24 hodín, 20.9. až 26.9. - 4 hodiny, 11.10. až 17.10. - 3 hodiny, 1.11. až 7.11. - 24 hodín, od 22.11. do 28.11 - 8 a pol hodiny. V roku 2022 celkovo 17 porušení: 3.1. až 9.1. - 24 hodín, 7.3. až 14.3., 28.3. až 3.4., 20.6. až 26.6., 4.7. až 10.7. - 8 hodín, 11.7. až 17.7. - 24 hodín, 25.7. až 31.7. – 2 a pol hodiny, 22.8. až 28.8. - 24 hodín, 29.8. až 4.9. - 8 hodín, 12.9. až 18.9. - 24 hodín, takisto 3.10. až 9.10., 17.10. až 23.10. - 4 a pol hodiny, 24.10. až 30.10. - 24 hodín, 7.11. až 13.11. - 8 hodín, 14.11. až 20.11. - 3 a pol hodiny, 5.12. až 11.12. - 24 hodín, 26.12.2022 až 1.1.2023 - 24 hodín, v kalendárnom roku 2023 bolo 11 porušení: 27.2. až 5.3. - 24 hodín, 20.3. až 26.3. - 2 hodiny, 10.4. až 16.4. - 24 hodín, taktiež 22.5. až 28.5., 5.6. až 11.6. - 4 hodiny, 24.7. až 30.7. - 24 hodín, 7.8. až 13.8. - 2 hodiny, 4.9. až 10.9. - 15 a pol hodín, 11.9. až 17.9. - 25 a pol, 27.11. až 3.12. - 24 hodín a 4.12. až 10.12. - 3 hodiny. Z uvedeného vyplýva, že v každom jednom kalendárnom mesiaci uplatňovaného obdobia došlo minimálne raz k prekročeniu Smernicou stanoveného pracovného času, niekedy aj 2 krát. Žalobca na pojednávaní zotrval na vyjadreniach svojho právneho zástupcu. Poverený zamestnanec žalovaného na pojednávaní zotrval na doterajšej skutkovej a právnej argumentácii v spore.

7. Súd vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov, výsluchom žalobcu a vec posúdil podľa nasledovných zákonných ustanovení:

8. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

9. Podľa § 13 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka: (1) Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. (2) Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. (3) Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

10. Podľa § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

11. Podľa § 100 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka: (1) Pprávo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. (2) Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

12. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

13. Podľa ods. 5 preambuly Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, všetci pracovníci by mali mať primeranú dobu odpočinku. Pojem „odpočinok“ sa musí vyjadriť v jednotkách času, t.j. v dňoch, hodinách resp. ich častí. Pracovníkom spoločenstva sa musí poskytnúť minimálny denný, týždenný a ročný čas odpočinku a primerané prestávky v práci. V tejto súvislosti je potrebné tiež zaviesť maximálnu hranicu týždenného pracovného času.

14. Podľa článku 1 bod 1. Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, táto smernica ustanovuje minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času.

15. Podľa článku 1 bod 2. Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, táto smernica sa vzťahuje na a) minimálne doby denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na maximálny týždenný pracovný čas a b) určité aspekty nočnej práce, práce na zmeny a rozvrhnutie práce.

16. Podľa článku 1 bod 3. Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné, v zmysle článku 2 smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice.

17. Podľa článku 2 bod 1. Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, na účely tejto smernice platia tieto definície: „pracovný čas“ je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou.

18. Podľa článku 2 bod 2. Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, na účely tejto smernice platia tieto definície: „čas odpočinku“ je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom.

19. Podľa článku 2 bod 3. Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, na účely tejto smernice platia tieto definície: „nočný čas“ je akýkoľvek čas, ale nie kratší ako sedem hodín, definovaný vnútroštátnymi právnymi predpismi, ktorý v každom prípade musí zahŕňať dobu medzi polnocou a 5. hodinou rannou.

20. Podľa článku 6 písm. a) a b) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov: a) týždenný pracovný čas bude obmedzený zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správnymi opatreniami alebo kolektívnymi zmluvami alebo dohodami medzi sociálnymi partnermi, b) priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

21. Podľa článku 16 písm. a) až c) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, členské štáty môžu ustanoviť a) pre uplatňovanie článku 5 (týždenný čas odpočinku) referenčné obdobie nepresahujúce 14 dní; b) pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace. Doby platenej ročnej dovolenky priznané v súlade s článkom 7 a doby pracovnej neschopnosti sa nezahŕňajú alebo sú pri výpočte priemeru neutrálne; c) pre uplatňovanie článku 8 (dĺžka nočnej práce) referenčné obdobie definované po konzultácii so sociálnymi partnermi alebo definované kolektívnymi zmluvami

alebo dohodami uzavretými medzi sociálnymi partnermi na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni. Ak minimálny 24-hodinový čas týždenného odpočinku, vyžadovaný podľa článku 5, spadá do tohto referenčného obdobia, nie je zahrnutý do výpočtu priemeru.

22. Podľa článku 17 ods. 3 prvá veta Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, v súlade s odsekom 2 tohto článku sa môžu vykonať odchýlky článkov 3, 4, 5, 8 a 16 (jednotlivé písmená stanovujú v akých prípadoch).

23. Podľa článku 17 ods. 5, prvý pododsek Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, v súlade s odsekom 2 tohto článku sa môže odchýliť od článku 6 a článku 16 písm. b) v prípade lekárov v odbornej príprave v súlade s ustanovenými v druhom a sedemnástom pododseku tohto odseku.

24. Podľa článku 2 ods. 1, 2 Smernice 89/391/EHS o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci: (1) Táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činnosti, verejné a súkromné (priemysel, poľnohospodárstvo, obchod, administratívu, služby, vzdelávanie, kultúru, voľný čas atď.). (2)m Táto smernica sa neuplatňuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, ako sú napr. ozbrojené sily, polícia alebo pre určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany. V takom prípade sa bezpečnosť a ochrana zdravia pracovníkov, pokiaľ je to možné, musí zabezpečiť v zmysle cieľov tejto smernice.

25. Podľa § 85 ods. 1 a 2 zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore: (1) Služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu. (2) Služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne. Skrátenie týždenného služobného času príslušníka možno dohodnúť v kolektívnej zmluve vyššieho stupňa.

26. Podľa § 86 ods. 1 a 2 zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore: (1) Služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov. (2) Pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni.

27. Podľa § 91 ods. 1 a 2 zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore: (1) Štátnou službou nadčas je štátna služba vykonávaná nad rámec určeného služobného času. (2) Štátna služba nadčas sa môže písomne nariadiť v naliehavom záujme štátnej služby, a to aj na dni služobného pokoja; ak ju nie je možné vopred písomne nariadiť, nariadi sa ústne a po jej skončení sa bezodkladne o tom urobí písomný záznam. Nepretržitý odpočinok medzi dvoma služobnými dňami sa nesmie pritom skrátiť na menej ako osem hodín.

28. Podľa § 92 ods. 1, 2 a 4 zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore: (1) Služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času. (2) Na zabezpečenie nevyhnutných úloh môže služobný úrad v odôvodnených prípadoch nariadiť príslušníkovi služobnú pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času a) v mieste vykonávania štátnej služby, b) v mieste pobytu alebo na inom dohodnutom mieste, c) s možnosťou použitia mobilných prostriedkov spojenia. (4) Pri nariadenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby alebo na inom určenom mieste musí byť vymedzený priestor na odpočinok.

29. Podľa § 97 ods. 3 zákona č. 315/2001 Z.z. účinného od 01.11.2024 (novela zákon č. 258/2024 Z.z.), na účely výpočtu priemerného týždenného služobného času, ktorý vrátane služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 a ods. 2 písm. a) a štátnej služby nadčas v období šiestich mesiacov nesmie prekročiť 48 hodín, sa ako vykonávanie štátnej služby neposudzujú časy podľa odseku 1 písm. a) až d), okrem rekondičného pobytu podľa § 161 ods. 4 písm. a), a odseku 1 písm. h) až l); čerpanie dovolenky podľa § 93 ods. 1 prvej a druhej vety a čas podľa odseku 1 písm. j) prvého bodu sa na účely výpočtu priemerného týždenného služobného času do obdobia šiestich mesiacov nezapočítavajú.

30. Podľa § 11 písm. c) zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy pre Policajný zbor a Hasičský a záchranný zbor.

31. Podľa článku 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len Ústava SR), Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2.

32. Podľa článku 19 ods. 2 Ústavy SR, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

33. Podľa článku 36 ods. 1 Ústavy SR, zamestnanci majú právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky. Zákon im zabezpečuje najmä a) právo na odmenu za vykonanú prácu, dostatočnú na to, aby im umožnila dôstojnú životnú úroveň, b) ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania a diskriminácii v zamestnaní, c) ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, d) najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času, e) primeraný odpočinok po práci, f) najkratšiu prípustnú dĺžku platenej dovolenky na zotavenie, g) právo na kolektívne vyjednávanie.

34. Podľa článku 40 prvá veta Ústavy SR, každý má právo na ochranu zdravia.

35. Žalobca sa podanou žalobou voči žalovanému domáhal náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 10.299,79 eur, čo žalobca skutkovo a právne vymedzil tým, že zo strany žalovaného došlo k porušeniu práva Európskej únie, keďže pracovný čas žalobcu v období február 2021 až december 2023 presiahol opakovane v rozpore článkom 6 písm. b) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003 hranicu 48 hodín týždenne a to celkovo o 715 hodín nad rámec stanoveného maximálneho týždenného pracovného času (pôvodne žalobca v žalobe uviedol 899,57 hodín, tento počet obsahoval aj časy dovolenky a služobného voľna, čo žalobca následne odpočítal), čím došlo k porušeniu práv žalobcu a to najmä práva na ochranu osobnosti, zdravia, súkromia a rodinného života a to v dôsledku toho, že Smernica nebola správne implementovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky, resp. bola implementovaná iba v časti, konkrétne do zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore.

36. Žalovaný v rámci procesnej obrany namietal uplatnený nárok žalobcu, namietal nedostatok pasívnej vecnej legitimácie žalovaného. Mal za to, že s poukazom na mimoriadnu situáciu, núdzový stav bolo možné sa od Smernice odchýliť, že na štátnu službu žalobcu sa Smernica v tomto období nevzťahovala, že do maximálneho týždenného pracovného času nemožno zarátavať čas, kedy žalobca čerpá náhradné voľno, dovolenku, PN, OČR, lekára, je na rekondičnom pobyte. Žalovaný mal za to, že Smernica sa nevzťahuje na príslušníkov Hasičského záchranného zboru v plnom rozsahu vzhľadom na charakter vykonávaných činností a úlohy, ktoré plnia príslušníci Hasičského záchranného zboru, teda namietal otázku pôsobenia Smernice. Mal za to, že z hľadiska maximálneho priemerného počtu odslúžených hodín týždenne, vzhľadom na referenčné obdobia bola Smernica transformovaná správne, že žalobcom uplatnený nárok skôr predstavuje mzdový nárok. Výšku nemajetkovej ujmy, ktorú požadoval žalobca, považoval žalovaný za neprimeranú.

37. Nesporným medzi stranami sporu bolo: že žalobca je príslušníkom D. F. F. na odbore v pôsobnosti C. G. D. F. F. H. - D. I. C. J. K., pričom štátnu službu vykonáva v služobnom pomere v súlade s ust. zákona č. 315/2001 Z.z. Štátnu službu žalobca vykonáva v služobnej hodnosti nadporučík vo funkcii technik špecialista, bol vymenovaný za nadriadeného - veliteľa družstva D. I. C. J. K.. Nesporným bolo, že žalobca výzvou zo dňa 24.11.2023 vyzval žalovaného na náhradu nemajetkovej ujmy, že žalovaný na danú výzvu nereagoval.

38. Sporným vzhľadom na procesnú obranu žalovaného bolo, či došlo k správnej implementácii Smernice do právneho poriadku SR, sporným bol uplatnený nárok žalobcu, čo do dôvodu, ako aj výšky.

39. V prejednávanom spore bol predmetom konania nárok žalobcu ako hasiča na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanému, ktorá mu vznikla tým, že zo strany žalovaného došlo k porušeniu práva Európskej

únie a to Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len Smernica), ktorá bola žalovaným nesprávne prebratá (implementovaná) do právneho poriadku Slovenskej republiky, konkrétne do zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore, keďže pracovný čas žalobcu v rozhodnom období február 2021 až december 2023 presiahol v rozpore s článkom 6 písm. b) Smernice maximálny limit týždenného pracovného času (a to celkovo o 715 hodín viac). Žalovaný iba všeobecným spôsobom uvádzal, že v sledovanom referenčnom období marec - august 2021 odpracoval žalobca 1077,25 hodín, čo v priemere predstavuje 41 hodín a 47 minút týždenného služobného času, v období september 2021 - február 2022 odpracoval žalobca 1169,817 hodín, čo v priemere predstavuje 47 hodín a 20 minút týždenného služobného času, v období marec - august 2022 odpracoval žalobca 1129,35 hodín, čo v priemere predstavuje 44 hodín a 53 minút, v období september 2022 -február 2023 odpracoval žalobca 1208,80 hodín, čo v priemere predstavuje 48 hodín a 30 minút, v sledovanom referenčnom období marec - august 2023 odpracoval žalobca 1032,80 hodín, čo v priemere predstavuje 41 hodín a 5 minút týždenného služobného času, v období september - december 2023 odpracoval žalobca 712,20 hodín, čo v priemere predstavuje 42 hodín a 48 minút týždenného služobného času, že z uvedeného vyplýva, že žalobca prekročil maximálny týždenný pracovný čas určený Smernicou v referenčnom období september 2022 - február 2023 o 30 minút. Žalovaný pri tomto svojom tvrdení používal pojem „v priemere“, čo nijakým spôsobom nevyvracia tvrdenie žalobcu o konkrétnom prekročení maximálneho týždenného času v žalovanom období (február 2021 až december 2023) celkovo o 715 hodín. Žalovaný ani nerozporoval dôkazy predložené žalobcom, ktoré de facto vyhotovil žalovaný. Z prehľadu pracovnej dochádzky žalobcu je zrejmé, že v rozhodnom období pravidelne dochádzalo k prekročeniu maximálneho 48 hodinového priemerného týždenného pracovného času, keď žalobca odpracoval aj 72 hodín.

40. Súd v danej veci mal právomoc na prejednanie tohto sporu s poukazom na ust. § 3 CSP, podľa ktorého súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. Spor o náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva Únie v dôsledku nesprávneho prebratia (transpozície) Smernice do vnútroštátneho právneho poriadku možno zaradiť medzi súkromnoprávne spory. Skutočnosť, že žalovaným v takomto spore je štát, je bez právneho významu. Účastníkom občianskoprávnych vzťahov môže byť aj štát a v takom prípade je podľa § 21 Občianskeho zákonníka právnickou osobou. Z judikatúry Súdneho dvora EÚ jednoznačne vyplýva, že spory o náhradu škody spôsobenej porušením práva Únie medzi jednotlivcom a štátom majú rozhodovať príslušné vnútroštátne súdy. Nakoľko jedným z predpokladov zodpovednosti žalovaného za škodu žalobcovi spôsobenú porušením práva Únie je „dostatočne závažné porušenie právnej normy Únie, ktorej cieľom je priznanie práv jednotlivcom“, súd prvej inštancie bol v rámci svojej právomoci v prejednávanom spore oprávnený a povinný skúmať, či zo strany žalovaného došlo k porušeniu práva Únie pri preberaní Smernice 2003/88/ES do právneho poriadku SR (zákona č. 315/2001 Z.z.), to znamená skúmať, či zákon č. 315/2001 Z.z. zodpovedá cieľom článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES. Bez posúdenia tejto otázky by nebolo možné rozhodnúť prejednávaný spor. Spor o náhradu škody z dôvodu porušenia únijného práva patrí do právomoci súdu, pretože v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky neexistuje žiadny iný orgán ako všeobecný súd v civilnom sporovom konaní, ktorý by mal právomoc rozhodnúť o predmete tohto sporu. Súd poukazuje aj na článok 1 CSP, podľa ktorého spory vyplývajúce z ohrozenia alebo porušenia subjektívnych práv prejednáva a rozhoduje nezávislý a nestranný súd, ak taká právomoc nie je zákonom zverená inému orgánu.

41. V prípade absencie alebo nesprávnej transpozície smerníc, ako právnych aktov Európskej únie, ktoré majú priamy účinok a sú ich ustanovenia bezpodmienečné, dostatočne jasné a presné, osoby, ktoré sú konaním štátu poškodené, môžu sa voči štátu domáhať náhrady spôsobenej škody. Predpoklady zodpovednosti za vzniknutú škodu vychádzajú z absolútnej objektívnej zodpovednosti členského štátu za takto vzniknutú škodu. Článok 6 písm. b) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času má priamy účinok, pretože priznáva jednotlivcovi práva, v rámci minimálnych požiadaviek na bezpečnosť a ochranu zdravia pri organizácii pracovného času. Zodpovednosť členského štátu Európskej únie platí v prípade každého porušenia bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa porušenia dopustil a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa vnútroštátneho práva povinnosť škodu nahradiť. Z uvedených dôvodov je preto žalovaný - Slovenská republika v spore pasívne vecne legitimovaným subjektom, za ktorý koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako ústredný štátny orgán, do pôsobnosti ktorého patrí Hasičský a záchranný zbor, ktorého príslušníkom bol žalobca v rozhodnom období a aj v súčasnosti. Ministerstvo vnútra SR je zároveň

štátny orgán, do kompetencie ktorého spadá právna úprava zriadenia, postavenia, organizácie a riadenia hasičského záchranného zboru, úprava štátnej služby a právnych vzťahov, ktoré súvisia so vznikom, zmenami a so skončením štátnej služby príslušníkov hasičského a záchranného zboru. Ministerstvo je kompetenčne zodpovedné aj za riadnu transpozíciu smerníc Európskej únie do slovenského právneho poriadku týkajúce sa úpravy požiadaviek na bezpečnosť a ochranu zdravia pri organizácii pracovného času príslušníkov hasičského a záchranného zboru. Žalovaný (ako členský štát a adresát Smernice 2003/88/ES po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie) je zodpovedný za prijatie všetkých opatrení legislatívnej aj faktickej povahy s cieľom dosiahnutia účelu Smernice. V prípade nesplnenia tejto povinnosti je štát (žalovaný) zodpovedný aj za nesprávnu aplikáciu Smernice 2003/88/ES, pokiaľ k nesprávnej aplikácii Smernice došlo v dôsledku jej nesprávneho prebratia do právneho poriadku. Nakoľko Smernica 2003/88/ ES je určená žalovanému (štátu), ktorý zodpovedá za jej správne prebratie, v konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym prebratím Smernice 2003/88/ES do právneho poriadku je pasívne vecne legitimovaný žalovaný (štát). V zmysle článku 7 ods. 2 a ods. 5 Ústavy SR, článku 144 Ústavy SR a tiež čl. 3 CSP je súd viazaný medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, je tiež viazaný judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie. Doktrína priamej účinnosti smerníc je produktom Súdneho dvoru EÚ, vznikla z viacerých rozhodnutí Súdneho dvoru EÚ (napr. rozhodnutia Súdneho dvoru vo veci L. Q.; vo veci C 152/84 K. L. I. E. I. D. E. D. E.; vo veci C 8/81 R.; vo veci C 148/78, S. K. v. P. G.) a bola vytvorená s cieľom vyriešiť situáciu, keď členský štát neimplementoval Smernicu v určenej lehote, resp. určeným spôsobom a zároveň sú splnené podmienky na priznanie priamej účinnosti. Cieľ smerníc je záväzný pre všetky orgány, ktoré sú na základe rozhodnutia štátu zodpovedné za poskytovanie verejných služieb, a ktoré majú na tento účel určité osobitné právomoci, ktoré sú nad rámec pravidiel medzi jednotlivcami. Podľa judikatúry Súdneho dvora EÚ (vec Francovich, spoločné veci C-6/90 a C-9/90) má jednotlivec nárok na náhradu škody od členského štátu, ktorý nedodržiava právne predpisy Únie.

42. Miestna príslušnosť Okresného súdu Žilina bola daná, súd poukazuje na ust. § 19 písm. b) CSP, ktorý upravuje osobitnú miestnu príslušnosť tak, že popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody. Zo skutkových tvrdení uvádzaných žalobcom vyplýva, že k zásahu do jeho práv postupom žalovaného došlo v súvislosti s výkonom štátnej služby príslušníka hasičského a záchranného zboru v mieste vykonávania štátnej služby v územnom obvode Okresného súdu Žilina. Čiže škoda žalobcovi mala vzniknúť v mieste výkonu služby - C. J. K., pričom okres C. J. K. patrí do územnej pôsobnosti Okresného súdu Žilina.

43. Súd dospel k záveru, že Smernica 2003/88/ES sa vzťahuje na žalobcu ako príslušníka Hasičského a záchranného zboru, služobná činnosť žalobcu patrí do pôsobnosti Smernice. Nevzťahuje sa na ňu vylúčenie z pôsobnosti uvedenej v čl. 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci. Podľa článku 17 ods. 3 Smernice 2003/88/ES v súlade s ods. 2 tohto článku sa môžu vykonať odchýlky článkov 3, 4, 5, 8 a 16, avšak odchýlka od článku 2 a článku 6 Smernice sa nepripúšťa. Aj Súdny dvor v prípade hasičov potvrdil, že služobnú pohotovosť a nadčasy treba započítať do pracovného času. Článok 6 písm. b) Smernice priznáva pracovníkom právo na priemerný týždenný pracovný čas vrátane nadčasov v rozsahu 48 hodín. Uvedená Smernica má priamy účinok, priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu uplatniť priamo v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Ustanovenie článku 6 písm. b) Smernice nebolo do právneho poriadku SR prebraté správne, pretože slovenský právny poriadok (zákon č. 315/2001 Z.z.) umožňuje, aby priemerný týždenný pracovný čas žalobcu vrátane nadčasu presahoval 48 hodín. Súd má za to, že porušenie článku 6 písm. b) Smernice je vo vzťahu k žalobcovi dostatočne závažné. Článok 6 písm. b) Smernice predstavuje v rozsahu v akom ukladá členským štátom maximálnu hranicu priemerného týždenného pracovného času, ktorá musí byť ako minimálna požiadavka priznaná každému pracovníkovi, dôležité pravidlo sociálneho práva Únie, ktoré nemožno podrobiť akejkoľvek podmienke alebo akémukoľvek obmedzeniu, a ktoré jednotlivcom priznáva práva, ktorých sa môžu dovolávať priamo pred vnútroštátnymi súdmi (rozsudok C-429/09 vo veci F. body 33. až 35.). Členské štáty teda nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b) Smernice tak, aby uplatnenie z neho plynúceho nároku viazali na nejakú podmienku alebo určitým spôsobom obmedzovali (C-397/01 bod 99., C-429/09 body 35. a 52.). Súdny dvor judikoval a to opakovane, že čas pracovnej pohotovosti na pracovisku je potrebné v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času (C-397/01 bod 95.) a konštatoval, že pracovná pohotovosť vykonávaná pracovníkom v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa sa považuje ako celok za pracovný čas nezávisle od toho, akú prácu skutočne pracovník vykonáva (rozsudok C-437/08 bod 27.). Súdny

dvor osobitne v prípade hasičov potvrdil, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný čas a nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas ustanovený Smernicou (rozsudok C-429/09, C-52/04). Z dôvodu, že žalobca počas výkonu služobnej pohotovosti musí byť k dispozícii zamestnávateľovi na pracovisku, t.j. v mieste výkonu práce, celý čas služobnej pohotovosti je potom potrebné započítať do pracovného času žalobcu, pričom skutočnosť, že za pracovnú pohotovosť je žalobcovi vyplácaná náhrada, nemá vplyv na porušenie článku 6 písm. b) Smernice. Aj z aktuálnej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že v prípade, ak povaha a rozsah povinností a režim zodpovednosti, ktorý sa vzťahuje na pracovníka vyžadujú jeho fyzickú prítomnosť na mieste výkonu práce, resp. povinnosť byť pre svojho zamestnávateľa k dispozícii a obmedzenia uložené tomuto pracovníkovi počas pohotovosti sú takej povahy, že objektívne a veľmi významne ovplyvňujú možnosť tohto pracovníka slobodne nakladať v tejto dobe s časom, v rámci ktorého sa od neho výkon práce nepožaduje a venovať tento čas svojim vlastným záujmom predstavuje táto doba služobnej pohotovosti pracovný čas pracovníka (rozsudky vo veci C-214/20, C-580/19, C-344/19). Argumentáciu žalovaného, že Smernica sa nevzťahovala na hasičov (na žalobcu) v čase mimoriadnej situácie a núdzového stavu vyhláseného Vládou SR, súd považoval za nedôvodnú, ničím nepreukázanú, nakoľko služobná činnosť žalobcu patrí do pôsobnosti Smernice, Smernica neobsahuje žiadne takéto vylúčenie z jej pôsobnosti. Nevzťahuje sa na ňu vylúčenie z pôsobnosti uvedenej v čl. 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci.

44. Súd dospel k záveru, že cieľ článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES (t.j. neprekročenie priemerného týždenného pracovného času pracovníka v rozsahu 48 hodín vrátane nadčasov) nebol v prípade zákona č. 315/2001 Z.z. dosiahnutý (naplnený). Vo všeobecnosti platí, že smernica ako špecifický prameň práva Únie vyžaduje od členských štátov, aby dosiahli cieľ sledovaný smernicou prijatím transpozičných opatrení vo svojom právnom poriadku. Na tento účel musia byť ustanovenia smernice prebraté tak, aby bola ich záväznosť nespochybniteľná, aby sa zachovala ich konkrétnosť, presnosť a jasnosť, a aby sa prebratím smernice do vnútroštátneho práva dosiahol stav, ktorý je v súlade s účelom sledovaným smernicou a zaručuje jej úplnú účinnosť v členskom štáte. Z hľadiska prejednávaného sporu článok 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES jednoznačne stanovuje, že priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín. Podľa § 85 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z., služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu. Podľa § 85 ods. 2 prvá veta zákona č. 315/2001 Z.z., služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne. Podľa § 86 ods. 1 a 2 zákona č. 315/2001 Z.z., služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne; nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov; pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín; celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni. Podľa § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z., služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času. Z uvedených ustanovení zákona č. 315/2001 Z.z. vyplýva, že zákon oddeľuje (a) vykonávanie štátnej služby hasiča v rámci služobného času a (b) vykonávanie štátnej služby hasiča v rámci určenej služobnej pohotovosti, pretože služobná pohotovosť hasiča bezprostredne nadväzuje na služobný čas hasiča. Výsledkom uvedenej úpravy je záver, že hoci v obidvoch prípadoch ide o výkon štátnej služby hasiča, služobná pohotovosť hasiča sa nezapočítava do služobného času hasiča. Podľa článku 2 bod 1. a 2. Smernice 2003/88/ES však pracovný čas predstavuje akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a (alebo) praxou a naproti tomu čas odpočinku je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom. Z uvedeného vyplýva, že čas určenej služobnej pohotovosti hasiča má byť súčasťou služobného času, pretože nejde o čas odpočinku. Zákon č. 315/2001 Z.z. tak jednoznačne v rozpore so Smernicou 2003/88/ES zo služobného (pracovného) času hasiča vyčleňuje čas určenej služobnej pohotovosti. Uvedený záver vyplynul aj z vykonaného dokazovania, podľa ktorého žalobca po zohľadnení času určenej služobnej pohotovosti odpracoval v spornom období niektoré týždne viac ako 48 hodín týždenne, Smernica 2003/88/ES pritom neumožňuje, aby členské štáty ponechali v platnosti alebo prijali inú definíciu pojmu „pracovný čas“, ako je definícia uvedená v Smernici. Žalovaný v rámci preberania Smernice 2003/88/ES po vstupe do Únie nezohľadnil skutočnosť, že pracovná (služobná) pohotovosť predstavuje pracovný (služobný) čas pracovníka.

45. Čo sa týka listinných dôkazov predložených stranami sporu, z prehľadu predloženého žalobcom vyplýva, že žalobca v sledovanom období (február 2021 až december 2023) pracoval v každom z mesiacov minimálne jeden týždeň nad povolený rozsah, t.j. nad 48 hodín týždenne. Zo žalovaným predložených tabuliek vrátane prehľadu odpracovaného času v „referenčnom období“ mal súd za preukázaný celkový počet odpracovaných hodín za ten ktorý mesiac. Z tabuliek priamo nevyplýva, či bol alebo nebol dodržaný 48 hodinový týždenný pracovný čas, preto predmetné tabuľky nemožno považovať za dôkaz o neporušovaní Smernice vo vzťahu k žalovanému. Žalovaný si totiž vytvoril vlastný systém 6-mesačných referenčných období podľa článku 16 Smernice, pričom k tejto konštrukcii a argumentácii súd uvádza, že Smernica umožňuje členským štátom ustanoviť pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie, nepresahujúce štyri mesiace. V tejto súvislosti je nevyhnutné si uvedomiť, že na to, aby sa takéto ustanovenie mohlo uplatňovať, bolo nevyhnutné, aby bolo prevzaté do právneho poriadku Slovenskej republiky. Zo zákona č. 315/2001 Z.z. nevyplýva, že by uvedené ustanovenie, ako aj ustanovenie článku 6 písm. b) Smernice prevzala Slovenská republika do vnútroštátneho poriadku, a teda, že by maximálny týždenný pracovný čas bolo možné dodržiavať a skúmať v rámci referenčného obdobia 4 mesiacov, resp. za splnenia Smernicou stanovených podmienok, aj v dlhšom období. Keďže Slovenská republika neprevzala v žiadnom svojom ustanovení zákona č. 315/2001 Z.z., ani inom zákone, upravujúcom právne postavenie príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, články Smernice o stanovení maximálneho týždenného pracovného času, nemožno konštatovať ani to, že by prevzala, resp. že by do právneho poriadku SR boli transponované ustanovenia Smernice o možnosti určenia referenčného obdobia, v ktorom by sa maximálny týždenný pracovný čas posudzoval (vo vnútroštátnom právnom poriadku nie je zakotvené žiadne referenčné obdobie). Ustanovenia § 86 zákona č. 315/2001 Z.z. sa týkajú nerovnomerného rozvrhnutia služobného času, avšak uvedené nesúvisí s maximálnym obmedzením týždenného pracovného času podľa Smernice. Vzhľadom na uvedené, námietka žalovaného o zisťovaní splnenia podmienok v rámci referenčného obdobia bola nedôvodná, nakoľko ustanovenie o referenčnom období, súvisiacom s maximálnou výmerou týždenného pracovného času, taktiež nebolo do právneho poriadku SR riadne prevzaté, a preto sa žalovaný nemôže dovolávať jeho aplikácie. Pokiaľ v prílohe č. 4 (bod 5.) zákona č. 315/2001 Z.z. je uvedené, že sa preberá Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2002 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (Ú. v. ES L 299, 18. 11. 2003), iba konštatovanie v prílohe zákona o prebratí Smernice bez ďalšieho neznamená, že táto bola aj správne implementovaná do vnútroštátneho poriadku. Je totiž nesporné, že cieľ sledovaný smernicou zachovaný nebol. Ohľadne nesprávnej, resp. neúplnej transpozície Smernice 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z.z. a v dôsledku toho nezapočítavania určenej a nariadenej služobnej pohotovosti na pracovisku hasiča v rozhodnom období február 2021 až december 2023 svedčí napokon aj skutočnosť, že zákonodarca až zákonom č. 258/2024 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore s účinnosťou od 01.11.2024 (teda po uplatnenom rozhodnom období žalobcu) doplnil odsek 3 do ust. § 97 zákona č. 315/2001 Z.z., podľa ktorého na účely výpočtu priemerného týždenného služobného času, ktorý vrátane služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 a ods. 2 písm. a) a štátnej služby nadčas v období šiestich mesiacov nesmie prekročiť 48 hodín, sa ako vykonávanie štátnej služby neposudzujú časy podľa odseku 1 písm. a) až d), okrem rekondičného pobytu podľa § 161 ods. 4 písm. a), a odseku 1 písm. h) až l); čerpanie dovolenky podľa § 93 ods. 1 prvej a druhej vety a čas podľa odseku 1 písm. j) prvého bodu sa na účely výpočtu priemerného týždenného služobného času do obdobia šiestich mesiacov nezapočítavajú. Až uvedenou novelou teda zákonodarca splnil požiadavku Smernice 2003/88/ES, aby sa do priemerného týždenného služobného času započítavala aj služobná pohotovosť (určená podľa § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z. a nariadená v mieste vykonávania štátnej služby podľa § 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z.z.), nakoľko v referenčnom období 6 mesiacov nesmie priemerný týždenný služobný čas vrátane služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 a ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z.z. prekročiť 48 hodín. Je teda zrejmé, že do 31.10.2024 zákon č. 315/2001 Z.z. neobsahoval ani ods. 3 k § 97, ktorý mal vyriešiť vzniknutú situáciu týkajúcu sa absentujúcej právnej úpravy dĺžky pracovného času. V tomto smere súd poukazuje na závery vyplývajúce z rozsudku Súdneho dvora EÚ C -254/18 a zdôraznil, že zákon č. 315/2001 Z.z. neupravuje mechanizmy, ktoré by zabezpečili, že priemerný pracovný čas v rozsahu 48 hodín bude rešpektovaný počas stanovených 6-mesačných preferenčných období. Z uvedeného dôvodu pri výpočte priemerného pracovného času a jeho prekročenia nemožno vychádzať z referenčných období v trvaní 6 mesiacov, ale je možné vychádzať z článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES a priemerný pracovný čas počítať len za každé obdobie 7 dní vrátane nadčas. Súd mal za to, že v zmysle Smernice je skutočne týždňom obdobie 7 dní, týždeň trvá od pondelka do nedele. Pokiaľ by žalovaný mal za to, že týždeň nie je obdobie od pondelka do nedele, ako to býva štandardne v spoločnosti zaužívané, bolo by potrebné, aby takýto odklon od

bežnej praxe upravil vo vnútroštátnej norme, prípadne v kolektívnej zmluve, či pracovnej zmluve. Zo žiadneho listinného dôkazu úprava trvania pracovného týždňa nevyplýva, a preto súd vychádzal zo skutočnosti, že týždeň trvá od pondelka do nedele.

46. Žalobca za rozhodné obdobie, za ktoré si uplatňuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy označil mesiace február 2021 až december 2023 (35 mesiacov). Žalovaný iba v závere vyjadrenia zo dňa 14.05.2024 uviedol "vzhľadom na námietku pôsobnosti Smernice, námietku nedostatku splnenia procesných podmienok, námietku premlčania....", žalovaný nevzniesol kvalifikovanú námietku premlčania, v ktorej by jednoznačne uviedol, konkretizoval, v ktorej časti uplatnený nárok žalobcu považuje za premlčaný, iba všeobecne v závere písomného vyjadrenia uviedol, že vznáša námietku premlčania. Aj napriek uvedenému súd poznamenáva, že aj v prípade kvalifikovanej (riadnej) námietky zo strany žalovaného, by bola táto námietka v danom spore nedôvodná. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je majetkovým právom, ktoré podlieha premlčaniu vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby v prípade náhrady nemajetkovej ujmy je v tomto prípade viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do práva žalobcu na zachovanie priemerného pracovného (služobného) času podľa článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo. Či došlo k prekročeniu priemerného pracovného (služobného) času podľa článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES možno spravidla zistiť v priebehu, resp. najneskôr po dovŕšení príslušného mesiaca. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy tak možno uplatniť v prvý deň nasledujúceho mesiaca, t.j. z hľadiska posudzovaného prípadu za mesiac február 2021 najskôr dňa 01.03.2021. Trojročná premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za mesiac február 2021 plynula žalobcovi do 01.03.2024, nárok na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnil žalobca žalobou podanou na súde dňa 01.03.2024, čiže uplatnený nárok žalobcu nie je premlčaný.

47. Na základe vykonaného dokazovania súd na účely posúdenia rozsahu odpracovaného týždenného pracovného času vychádzal predovšetkým z výplatných pások žalobcu, týždenných prehľadov pracovnej dochádzky žalobcu za uplatňované obdobie, ktoré sám žalovaný označil ako relevantný dôkaz. Súd ako ťažiskový vyhodnotil dôkaz označený ako týždenný prehľad pracovnej dochádzky žalobcu - tzv. „plachty". Z ich obsahu mal súd za preukázané, že v roku 2021 žalobca odpracoval nad povolený 48 hodinový rozsah pracovného času a to v mesiaci február 1-krát, marec 1-krát, apríl 1-krát, máj 1-krát, jún 2-krát, júl 1-krát, august 1-krát, september 1-krát, október 2-krát, november 2-krát, spolu za rok 2021 pracoval žalobca nad rozsah 48 hodinového pracovného času 13-krát. V roku 2022 žalobca odpracoval nad povolený 48 hodinový rozsah pracovného času a to v mesiaci január 1-krát, marec 2-krát, jún 1-krát, júl 3-krát, august 2-krát, september 1-krát, október 3-krát, november 2-krát, december 2-krát, spolu za rok 2022 pracoval žalobca nad rozsah 48 hodinového pracovného času 17-krát. V roku 2023 žalobca odpracoval nad povolený 48 hodinový rozsah pracovného času a to v mesiaci január 1-krát, február 1-krát, marec 1-krát, apríl 1-krát, máj 1-krát, jún 1-krát, júl 1-krát, august 1-krát, september 2-krát, november 1-krát, december 1-krát, spolu za rok 2023 pracoval žalobca nad rozsah 48 hodinového pracovného času 12-krát. Za sledované obdobie teda žalobca pracoval nad rozsah 48 hodinového týždenného pracovného času spolu 42-krát. Pri tomto výpočte súd nezohľadnil žalobcom započítané dni dovolenky, čerpania lekárov, náhradné voľna, voľna za sviatok.

48. Súd vo veci skúmal, či je daný základ nároku žalobcu na náhradu škody v dôsledku porušenia jeho práv plynúcich z článku 2 a 6 písm. b) Smernice. Súdny dvor judikoval vo viacerých prípadoch, že poškodení jednotlivci majú právo na náhradu škody, keď sú splnené tri podmienky: 1/ cieľom porušenej právnej normy Únie je priznať jednotlivcom práva a porušenie je dostatočne závažné, 2/ existencia škody, 3/ priama príčinná súvislosť medzi porušením a škodou spôsobenou poškodeným jednotlivcom. Posúdenie, či tieto podmienky boli naplnené, je na rozhodnutí toho ktorého vnútroštátneho súdu.

49. Pokiaľ ide o prvú podmienku, súd konštatuje, že v prejednávanej veci je splnená, nakoľko článok 2 a článok 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom stanoviť 48 hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, táto hranica zahŕňa aj nadčasy, ako aj pracovnú pohotovosť a od ktorej sa nemožno v žiadnom prípade odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, o ktorú ide vo veci samej. Súčasne podľa judikatúry Súdneho dvora Európskej únie ide o dostatočne závažné porušenie práva Únie - v každom prípade je porušenie práva Únie dostatočne

závažné, pretože ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy Únie, ktorá pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času neponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu a súčasne ide o porušenie práva Únie, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora EÚ (rozsudok C-429/09).

50. Čo sa týka druhej podmienky (existencia škody) a tretej podmienky (príčinná súvislosť), táto úzko súvisí s posúdením nároku, ktorý si žalobca z titulu porušenia úniového práva uplatnil. Súdny dvor ustálil, že náhrada škody spôsobená jednotlivcom porušením komunitárneho práva zo strany členského štátu musí byť adekvátna spôsobenej škode. Keďže v tejto oblasti neexistuje komunitárna právna úprava, kritériá na určenie rozsahu odškodnenia vyplývajú z vnútroštátneho právneho poriadku, pričom však tieto kritériá nemôžu byť menej priaznivé ako tie, ktoré sa uplatňujú v prípade porušenia vnútroštátneho práva a rovnako tieto kritériá nesmú mať taký charakter, že spôsobia praktickú nemožnosť dosiahnutia odškodnenia, príp. ho neprimerane sťažia. V neposlednom rade náhrada škody spôsobená jednotlivcom porušením práva Únie musí byť primeraná vzniknutej škode, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu jeho práv. Slovenská právna úprava neobsahuje pravidlá na odškodňovanie jednotlivcov pri porušovaní komunitárneho práva. V posudzovanej veci súd dospel k záveru, že je potrebné stotožniť sa s argumentáciou žalobcu, že nerešpektovaním Smernice mu vznikla nemajetková ujma, ktorú je možné analogicky (§ 853 Občianskeho zákonníka) posudzovať podľa zásad upravených v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka vzťahujúcich sa na právo na ochranu osobnosti. Podľa článku 36 ods. 1 písm. c), d) a e) Ústavy SR majú mať zamestnanci (teda aj žalobca) právo na spravodlivé a uspokojivé pracovné podmienky a zákon (v danom prípade zákon č. 315/2001 Z.z.) im má zabezpečiť, okrem iného, ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času a primeraný odpočinok po práci (podľa čl. 40 Ústavy SR má každý právo na ochranu zdravia). V oblasti pracovnoprávnej je právo na ochranu zdravia zabezpečované predovšetkým zavádzaním takých opatrení, ako je organizácia pracovného času a odpočinku. Každý má právo na odpočinok a zotavenie vrátane rozumného vymedzenia pracovného času a pravidiel platenej dovolenky tak, ako to je zakotvené aj v článku 24 Všeobecnej deklarácie ľudských práv. Samotná Smernica 2003/88/ES vychádzala aj z faktu, že ešte je príliš vysoký výskyt pracovných úrazov a chorôb z povolania, a preto sa musia bezodkladne zaviesť, resp. zlepšiť preventívne opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov a tento cieľ sa nemá podriaďovať ekonomickým úvahám. Všetci pracovníci majú mať primeranú dobu odpočinku a všetkým pracovníkom sa musí poskytnúť minimálny denný, týždenný a ročný čas odpočinku a primerané prestávky v práci. Na základe uvedeného je potom potrebné zaviesť maximálnu hranicu týždenného času. Na základe listinných dôkazov predložených žalobcom vyplynulo, že došlo zo strany zamestnávateľa žalobcu k prekročeniu maximálneho limitu 48 hodín priemerného pracovného týždňa u žalobcu v rozhodnom období a to február 2021 až december 2023. Súd vzhľadom na uvedené konštatoval, že žalobcovi v príčinnej súvislosti nerešpektovaním článku 2 a článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES vznikla nemajetková ujma, nakoľko došlo (dlhodobo) k porušovaniu jeho základných osobnostných práv, práva na ochranu jeho zdravia, práva na ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času, práva na primeraný odpočinok po práci, ako aj práva na jeho súkromný a rodinný život. V zmysle § 13 Občianskeho zákonníka môže poškodená osoba požadovať popri morálnej satisfakcii aj peňažnú satisfakciu a to tam, kde by sa satisfakcia morálna nejavila ako postačujúca. V prejednávanej veci, ktorá vychádza z tej skutočnosti, že Slovenská republika neprijala takú vnútroštátnu úpravu pri služobnom pomere hasičov, aby boli transformované dotknuté ustanovenia Smernice do vnútroštátneho poriadku, je potrebné dospieť k záveru, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu, ako aj žaloba na odstránenie trvajúcich následkov nie je na mieste, vzhľadom na subjekt zodpovednosti za neoprávnený zásah (štát) a vzhľadom na dĺžku trvania neoprávnených zásahov zo strany žalovaného do práv žalobcu. Rovnako tak neprichádza do úvahy ani morálna satisfakcia, ktorou sa podľa súdnej praxe rozumie predovšetkým ospravedlnenie. Tieto prostriedky nápravy za uvedených okolností strácajú svoju účinnosť a funkčnosť a v takom prípade súdna prax nevylučuje možnosť bez ďalšieho uplatniť finančné zadosťučinenie. Samotné ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka uvádza pritom možnosť domáhať sa peňažného zadosťučinenia len príkladmo a podmienky pre vznik tohto práva sú splnené vo všetkých prípadoch neoprávnených zásahov obdobnej závažnosti, kedy bude len morálne zadosťučinenie nepostačujúce. Pokiaľ sú splnené všetky podmienky, štát musí s výhradou nároku náhrady škody, ktorá má základ priamo v práve Únie, napraviť následky spôsobenej škody podľa vnútroštátneho práva, upravujúceho zodpovednosť za spôsobenú škodu, pričom podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnych právnych úpravách nemôžu byť menej výhodné ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady.

V danej veci je podstatnou aj tá skutočnosť, že právo žalobcu na primeraný odpočinok po vykonanej práci je permanentne niekoľko rokov porušované, pričom povaha výkonu práce žalobcu je veľmi psychicky, ako aj fyzicky náročná, neraz si vyžaduje aj nasadenie vlastného života, a preto je nesmierne dôležité, aby žalobca mal možnosť si po vykonanej práci aj primerane odpočinúť, venovať sa svojim záľubám, venovať sa rodine, manželke a deťom (žalobca je ženatý, má tri deti, z toho dve maloleté), venovať sa aj iným aktivitám, záľubám. V dôsledku aktuálnej právnej úpravy, pokiaľ čas služobnej pohotovosti nie je súčasťou služobného času, sa na strane žalobcu počas celého trvania služobného pomeru skracuje čas odpočinku. Tým mal súd preukázanú existenciu škody na strane žalobcu, ktorá je nepochybne v priamej príčinnej súvislosti s porušením komunitárneho práva.

51. Súd poukazuje na to, že na postavenie žalobcu ako príslušníka Hasičského a záchranného zboru sa vzťahuje judikatúra Súdneho dvora Európskej únie (C-429/09 a C-445/06), z ktorej vyplýva, že by bolo v rozpore so zásadou efektivity uložiť poškodeným osobám povinnosť systematicky využívať všetky právne prostriedky, ktoré sú im k dispozícii, keď by to spôsobilo nadmerné ťažkosti alebo by to od nich nebolo možné rozumne vyžadovať. Podľa názoru Súdneho dvora EÚ by bol výkon práv priznaných jednotlivcom priamo uplatniteľnými ustanoveniami práva Únie znemožnený alebo nadmerne sťažený, ak by sa od žalobcov ako slabšej strany vyžadovalo najprv uplatniť svoje práva voči zamestnávateľovi. Znamenalo by to aj spochybnenie práva na náhradu škody, ktoré má základ v právnom poriadku Únie a povinnosti členských štátov zabezpečiť jeho dodržiavanie. Článok 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES nevyžaduje, aby dotknutí pracovníci upozornili, resp. požiadali svojho zamestnávateľa o dodržiavanie minimálnych požiadaviek upravených týmto ustanovením. Za irelevantnú a nedôvodnú súd považoval aj argumentáciu žalovaného, že žalobca mal možnosť sa pred nástupom na vykonávanie štátnej služby v Hasičskom a záchrannom zbore oboznámiť s podmienkami výkonu služby z prístupných zdrojov na internete, z informatívneho pohovoru v rámci prijímacieho konania, že vopred vedel o platových podmienkach, o služobnej pohotovosti a služobnom čase. Predpoklady zodpovednosti žalovaného za škodu (nemajetkovú ujmu) vzniknutú žalobcovi boli splnené.

52. Na základe uvedeného tak súd dospel k záveru, že základ nároku žalobcu je daný. V dôsledku nerešpektovania článku 2 ods. 1 a 2 a článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES pri rozvrhovaní pracovného času prišiel žalobca o veľký počet hodín voľného času, ktorý by inak venoval rozvíjaniu osobných, rodinných a priateľských vzťahov, ako aj fyzickej a psychickej relaxácii, čím došlo k zásahu do jeho osobnostných práv (práva na ochranu zdravia, práva na ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času, práva na primeraný odpočinok po práci a práva na vedenie súkromného a rodinného života), za čo mu nepochybne patrí nárok na primerané odškodnenie. Samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením a práve peňažná náhrada sa javí ako spôsobilá forma odškodnenia takto vzniknutej ujmy.

53. Smernica neobsahuje ustanovenia o práve na náhradu škody v prípade jej porušenia. Náhrada škody spôsobená jednotlivcovi (občanovi členského štátu EÚ) porušením práva Únie musí byť primeraná vzniknutej škode, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu práv jednotlivca. Právny poriadok Slovenskej republiky nemá výslovnú úpravu ohľadne práva jednotlivca na náhradu škody proti štátu spôsobenej porušením práva Únie. Ani zákon č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, takúto právnu úpravu neobsahuje, preto súd ustálil, že vzhľadom na zistený skutkový stav má ujma žalobcu najbližšie k zásahu do osobnosti žalobcu (analógia podľa § 11 až 13 Občianskeho zákonníka).

54. Pokiaľ si teda žalobca uplatnil nárok za použitia analógie § 11 a 13 Občianskeho zákonníka, súd aplikáciu ustanovení o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy priznanej fyzickým osobám v prípade zásahu do ich osobnostných práv považoval za správnu. Žalobca preukázal, že pri takomto rozvrhnutí pracovného času, ktorý je v rozpore s právom Európskej únie, prichádza o voľný čas, ktorý by inak mohol venovať rozvoju svojich osobných, rodinných, priateľských vzťahov, fyzickej a psychickej relaxácii. Súd poukazuje na to, že pri posudzovaní nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy je viazaný len v tom smere, že má posúdiť primeranosť uplatňovanej výšky náhrady ujme, ktorú v dôsledku nesprávnej implementácie normy Európskej únie žalobca utrpel. Spôsob určenia, resp. posudzovania výšky je na úvahe súdu. Bol preukázaný zásah do osobnosti žalobcu, konkrétne do jeho práva na ochranu zdravia (článok 40 Ústavy SR), pretože účelom stanovenia maximálneho týždenného pracovného času bolo podľa odôvodnenia Smernice 2003/88/ES zabezpečenie potreby odpočinku, aby pracovník (žalobca) v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobil úraz sebe

ani spolupracovníkom alebo iným osobám, a aby si krátkodobo alebo dlhodobo nepoškodil zdravie a súčasne bolo zasiahnuté do jeho práva na súkromie a rodinný život (článok 19 ods. 2 Ústavy SR), pretože musel reálne odpracovať viac, ako bol povinný v zmysle Smernice 2003/88/ES, na úkor svojich blízkych musel tráviť čas v práci a prichádzal o čas, ktorý by chcel a mohol venovať svojim najbližším (manželke, dvom maloletým deťom, vnukovi), rodine, priateľom, záľubám, resp. iným aktivitám, ktoré nesúvisia s jeho pracovným zaradením. Zásah do osobnosti žalobcu bol tak spôsobený jednak skutočnosťou, že žalobca v niektoré týždne rozhodujúceho obdobia odpracoval viac ako 48 hodín podľa článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES (súčasne viac ako 40 hodín týždenne podľa § 85 ods. 2 prvá veta zákona č. 315/2001 Z. z.) a jednak skutočnosťou, že žiadna z odpracovaných 715 hodín v období od februára 2021 do decembra 2023 nebola v rozpore s článkom 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES v spojení s článkom 2 bod 1. Smernice započítaná do pracovného času žalobcu.

55. Z ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov, aby boli odstránené následky týchto zásahov, a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie, pričom týmto zadosťučinením sa rozumie morálna satisfakcia. Peňažná satisfakcia prichádza do úvahy tam, kde by sa satisfakcia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nejavila ako postačujúca. Vychádzajúc z povahy porušeného práva a okolností, za ktorých k porušeniu došlo (t.j. žalovaný ako členský štát Únie neprijal opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času podľa článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES) je dôvodný záver, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu, ani žaloba na odstránenie trvajúcich následkov, nie je na mieste vzhľadom na subjekt zodpovednosti za neoprávnený zásah - štát, rovnako neprichádza do úvahy ani morálna satisfakcia, ktorou sa podľa súdnej praxe rozumie predovšetkým ospravedlnenie, odvolanie výrokov a podobne. Uvedené prostriedky nápravy podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka za takýchto okolností strácajú svoju účinnosť a funkčnosť a v takomto nemožno vylúčiť možnosť bez ďalšieho uplatniť finančné zadosťučinenie. Aj z formulácie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že zníženie dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby v spoločnosti nie je jediným príkladom, kedy fyzickej osobe môže vzniknúť právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Neobstojí ani argumentácia, že pokiaľ nie je nariadený služobný zásah, môže žalobca počas služobnej pohotovosti odpočívať alebo sa venovať inej činnosti, má vymedzený priestor na odpočinok (spánok) a nevyžaduje sa jeho aktívna činnosť, nemusí byť bdelý a aktívny počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti, pretože žalobca vykonáva službu na mieste určenom zamestnávateľom (služobný úrad), musí tam byť fyzicky prítomný a bez ohľadu na to, že nemusí byť „aktívny“ počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti, a že má vytvorené podmienky na oddych, resp. spánok, musí byť plne k dispozícii a pripravený okamžite plniť svoje povinnosti. Žalobca je úplne oddelený od svojho vlastného sociálneho súkromného prostredia a rodinných a spoločenských väzieb a jeho možnosť organizovať si svoj súkromný čas a program, venovať sa svojim vlastným potrebám, je prakticky vylúčená. Právo na odpočinok žalobcu je permanentne niekoľko rokov porušované. Žalobca plní v spoločnosti veľmi zodpovedné úlohy, ktoré neraz vyžadujú aj nasadenie vlastného života, preto je dôležité, aby mal možnosť si po práci odpočinúť, venovať sa svojím záľubám, rodine, resp. aj vykonávaniu aktivít, ktoré priamo, či nepriamo súvisia s výkonom jeho povolania. Práca žalobcu je vysoko zodpovedná, riziková, náročná a nenahraditeľná. Práca žalobcu ako hasiča je náročná, riziková, nezameniteľná a veľmi dôležitá, nakoľko v súčasnosti okrem požiarov zasahujú hasiči aj pri dopravných nehodách, hromadných haváriách, živelných pohromách, úniku nebezpečných látok a množstve rôznych technických zásahov a rôznych záchranných prácach. Preto je nevyhnutná potreba odpočinku žalobcu ako hasiča, jeho regenerácia, právo na súkromný a rodinný život, do ktorých osobných sfér žalobcu bolo porušením práva Únie zasiahnuté.

56. Na základe uvedených skutočností mal súd za to, že transpozícia Smernice do vnútroštátneho práva nebola realizovaná v súlade s cieľom Smernice, rovnako mal súd za preukázané, že žalobca v sledovanom období pracoval nad Smernicou povolený najvyšší rozsah pracovného času celkovo 42-krát. Spornou otázkou ostal samotný nárok na nemajetkovú ujmu v peniazoch, ktorú si samotný žaloba vyčíslil v sume 10.299,79 eur a vychádzal pri týchto výpočtoch z hodinovej odmeny za vykonávanú prácu. Súd zdôrazňuje, že nárok titulom nemajetkovej ujmy nie je nárokom z pracovného pomeru, t.j. nerieši situáciu nevyplatených mzdových nárokov. V prejednávanom spore teda nešlo o mzdový nárok, žalobca ani len netvrdil, že mu nebola vyplatená mzda (plat). Len zo spôsobu výpočtu nemajetkovej ujmy zo strany žalobcu nemožno dospieť k záveru, že predmetom sporu bol mzdový nárok, ako tvrdil žalovaný. V prejednávanej veci bolo rozhodujúce, že žalobca si uplatnil nárok titulom zásahu do jeho osobnostnej sféry v zmysle § 11 až 13 Občianskeho zákonníka. Pre posúdenie tohto nároku je

rozhodujúce posúdenie, či nemajetková ujma sa nepremieta do fyzickej integrity ani do majetkovej sféry fyzickej osoby. V dôsledku toho je potrebné ju dôsledne odlišovať od majetkovej ujmy, vrátane ujmy na zdraví s majetkovými dôsledkami alebo od inej nemajetkovej ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok zásahu do telesnej integrity fyzickej osoby, za ktorú sa poškodenej osobe poskytuje odškodnenie bolesti a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia. Primárnym účelom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je dosiahnuť rovnováhu medzi ujmou vzniknutou na hodnotách ľudskej dôstojnosti s konkrétnym finančným vyjadrením náhrady takej nemajetkovej ujmy, s prihliadnutím na všetky okolnosti konkrétneho prípadu a tým účinne vyvážiť a zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu a poskytnúť čo najúplnejšiu a najúčinnejšiu občianskoprávnu ochranu osobnosti fyzickej osoby.

57. Na účely zistenia zásahu do osobnostnej sféry žalobcu súd vykonal výsluch žalobcu. Z jeho výpovede vyplynulo, že pracuje na stanici C. J. K. už 28 rokov. Uviedol, že v rámci voľného času sa venuje práci na záhrade, na dome, má rád turistiku, s rodinou výlety po Slovensku, v súčasnosti má 4 ročného vnuka, chce si užívať čas s ním, keďže deti až tak nestíhal. Výkon služieb ho obmedzuje na voľnom čase, na čase s rodinou. Mal aj nejaké rodinné problémy, keď manželka bola operovaná a musel ísť do služby, pretože OČR je možná len na 9 dní. Mal problémy aj s dcérou, ktorá bola na JIS, bola operovaná v K., pričom bola ešte tehotná, kedy im lekári povedali, že si majú vybrať, či im zachránia dcéru alebo dieťa. Musel chodiť do služby, aj keď vtedy potreboval byť niekde inde. Maloletým dcéram sa nevenuje tak, ako by potrebovali, keď napr. potrebujú do školy poradiť, potrebujú odviesť, doviesť, keďže bývajú na konci dediny, tak tam tá jeho pomoc chýba. Potom to musí suplovať buď brat, švagriná, niekto z rodiny. Na otázku, či je dostatočný oddych medzi jednotlivými zmenami, uviedol, že pokiaľ je služba kľudná, tak sa za tie dva dni dá zregenerovať, len nie vždy je to možné, niekedy sú výjazdy a po tých výjazdoch je to problém, pretože neprespatá noc sa dobieha niekedy aj týždeň ešte, to sa nedá. A niekedy ešte v rámci tých dvoch dní vyjde školenie, nejaký výcvik alebo treba doviesť techniku, nejaké iné služobné povinnosti. Nočná pohotovosť začína po 22:00 hod., kedy si príslušníci môžu ísť ľahnúť, každý má svoje lôžko, spia na izbe štyria až šiesti, spia oblečení, pretože zo zákona im vyplýva, že výjazd musia urobiť do minúty, čiže má na sebe tričko, nejaké montérky, ponožky, aby to stihol. Keď zazvoní telefón, ozve sa mikrofón, ktorý zobudí príslušníkov, musia zbehnúť dole do druhej šatne, tam sa treba prezliecť, pozbierať veci, sadnúť do auta a v podstate za 60 sekúnd zo spánku idete na výjazd, niekedy šoférujete auto, veziete kolegov, vlastne maximálna zodpovednosť. Po zásahu a je jedno, či jeden zásah trvá pol hodiny, 15 minút alebo je to niekoľko-hodinový zásah, po návrate do tej hotovosti musia sa chlapi odstrojiť, umyť techniku v prvom rade, samozrejme dať sa do poriadku, lebo samozrejme o minútu môže byť ďalší výjazd, čo sa stáva, že niekedy za noc je tých výjazdov viac a to spanie už do rána ani nie je. Aj keď si ešte môžu ľahnúť do tej šiestej, ale už sa spať nedá a ten spánok nie je plnohodnotný. Možno, keď nastúpil mal 21 rokov, 20 rokov to až tak nevadilo, ale čím je človek starší, tým je to horšie. Uviedol, že môže byť stiahnutý do práce aj zo svojho voľna, čo sa aj stáva. Napríklad posledný príklad sa stal teraz na Nový rok, 45 minút po polnoci, kedy bol v C. J. K. veľký požiar, tak ich stiahli do roboty a on nechal rodinu, deti, všetkých a išiel do služby. Potreboval by s rodinou tráviť viac času, asi 4 roky dozadu mu bola diagnostikovaná cukrovka, takže potreboval by aj viac oddychu, odpočinku, teda menej stresu. Práca hasiča ho baví, napĺňa, práca hasiča nie je len povolanie, je to poslanie, tam človek nepozerá na to, že chce zarábať peniaze, to sa nedá. Bohužiaľ podmienky v zbore sú troška také, keď prídete do garáže a pozriete na tie autá, techniku, výstroj, niekedy je to na zamyslenie doslova, niekedy až na zaplakanie, keď máte na výjazd auto, ktoré má 25 rokov a vy s tým máte ísť zachraňovať životy. Na otázku, pokiaľ sa jedná o zásah do jeho rodinného, partnerského života s manželkou, uviedol, že ten vzťah, kvalita vzťahu sa za tie roky zhoršila, netrávia spolu toľko času, čiže ani tak veľa nekomunikujú, troška menej si možno rozumejú akoby mali, deti ho v podstate obchádzajú, keďže vedia, že je stále v robote, teda väčšinou v službe. Už sú v puberte, skôr potom idú za manželkou ako za ním. Na otázku aké majú vytvorené podmienky, čo sa týka hasičskej stanice, či je tam vytvorený priestor pre odpočinok, uviedol, že na hasičskej stanici sú miestnosti určené na jedenie, jedáleň na prípravu jedla, kuchyňa a je tam miestnosť spálňa, kde chlapi odpočívajú počas tých 8 hodín v noci od 22:00 hod do 06:00 hod. ráno. Počas pohotovosti človek spí, akoby povedal, ako myš na vreci alebo čakáte, kedy vám zazvoní telefón, kedy zapne gong, kedy sa ozve výjazd. Keď sa ten výjazd ozve, zbehnú dolu, niekedy sa stane, že je to planý poplach, čiže idú naspäť, hoci adrenalín už majú napumpovaný, už spánok je o ničom alebo nejdete na výjazd, idú na výjazd iní príslušníci. No a samozrejme to, že človek spí oblečený, čo nie je až také hygienické. Na otázku, čo sa týka nad rámec ustanoveného týždenného pracovného času, či požiadal o možnosť čerpania náhradného voľna za tú prácu nadčas, uviedol, že vždy by mala byť možnosť alebo je možnosť, že buď zaplatiť nadčas alebo náhradné voľno, bohužiaľ

čerpať náhradné voľno nie je jednoduché, pretože robia už štvrtý rok na minimálnych stavov a nemá kto slúžiť, čiže maximálne sa musí ísť do služby. Teda aj s čerpaním náhradného voľna sú problémy. Keď požiadal o to náhradné voľno, niekedy bolo vyhovené, niekedy nie. Rekondičné pobyty využíva, je to 14 dní. Na otázku, že pokiaľ by bola možnosť za tú prácu nadčas zaplatená väčšia odmena ako tých 15% alebo 30 %, či by využil túto možnosť alebo by chcel, aby bola správna transpozícia Smernice a aby mal odpočinok, čo by preferoval, uviedol, že momentálne pre neho by bolo lepšie viac voľna, viac odpočinku ako peňazí.

58. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že pri porušení rozsahu pracovného času je objektívnou skutočnosťou, že žalobca nemôže dostatočne regenerovať. Nemá dostatok vlastného času, s ktorým by mohol disponovať. Súd má za to, že štát nesie zodpovednosť za stav záchranných zložiek, a preto by malo byť prioritou zabezpečenie vhodných podmienok pre všetkých hasičov, aby mohli vykonávať prácu v povolenom rozsahu, aby mali dostatočný priestor na regeneráciu a tak mohli vykonávať fyzicky a psychicky náročné povolenie v prospech spoločnosti. Toto povolenie je nielen náročne, ale aj rizikové, o to viac je podstatné, aby hasič vykonával svoju prácu v čo najlepšej fyzickej a psychickej kondícii, k čomu regenerácia jednoznačne prispieva. Súd mal za to, že je jednoznačné, že bola preukázaná príčinná súvislosť medzi nesprávnym transponovaním Smernice 2003/88/ES a ujmou v nemajetkovej sfére žalobcu. Na účely ustálenia samotnej výšky nemajetkovej ujmy súd ustálil, že žalovaný zodpovedá za škodu (ujmu) spôsobenú žalobcovi porušením jeho práva vyplývajúceho z noriem EÚ, sú splnené, pretože 1/ článok 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES priznáva pracovníkom právo na priemerný týždenný pracovný čas vrátane nadčasov v rozsahu 48 hodín, 2/ uvedené ustanovenie nebolo do právneho poriadku Slovenskej republiky prebraté správne, pretože slovenský právny poriadok umožňuje, aby priemerný týždenný pracovný čas žalobcu vrátane nadčasov presiahol 48 hodín, 3/ porušenie uvedeného článku vo vzťahu k žalobcovi je dostatočne závažné, pretože ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy EÚ, ktorá pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času neponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu a súčasne ide o porušenie práva, ktoré je v zjavnom rozpore aj s judikatúrou Súdneho dvora EÚ (napr. C-429/09), 4/ porušenie tejto normy malo za následok ukrátenie času na odpočinok žalobcu, resp. času tráveného inak ako v mieste jeho pracoviska. K samotnému ustáleniu výšky nemajetkovej ujmy súd uvádza, že žalobca pracoval nad povolený rozsah v sledovanom období 42 krát. Zároveň mal súd z listinných dôkazov preukázane, že žalobca vykonáva aj riadiacu funkciu ako veliteľ družstva, ktorá má vplyv aj na ďalšie povinnosti, ktoré prevyšujú povinnosti radového príslušníka. Žalobca poukázal na to, že mu porušovanie rozsahu pracovného času zasahuje do jeho súkromného a rodinného života. Žalobca je ženatý, má tri deti, z toho dve maloleté (13 ročné, 16 ročné a 4 ročného vnuka). Súd ustálil, že primeraná výška nemajetkovej ujmy predstavuje u žalobcu 4.000,-eur, pričom súd vychádzal z objektívnej skutočnosti, ktorou je nedostatok času na úkor výkonu povolenia, ale aj z popisu jeho dňa po skončení 24-hodinovej služby súdu vyplývalo, že tento si potrebuje pospať, nakoľko čas strávený v rámci nariadenej pracovnej povinnosti nemožno považovať za vhodný na oddych a až po dodatočnom spánku môže fungovať v rodine, domácnosti. Poukazujúc na uvedené okolnosti predmetného prípadu, na dlhodobé a opakované porušovanie práva žalobcu na dostatočný oddych, rozsah v akom dochádzalo k prekračovaniu maximálneho týždenného pracovného času (42 x za žalobcom uplatnené obdobie), ako aj na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá je priznávaná všeobecnými súdmi v iných, obdobných prípadoch (náhrada nemajetkovej ujmy v dôsledku porušenia čl. 6 Smernice 2003/88/ES), keď súdy aplikujú ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka, z uvedených dôvodov súd dospel k záveru, že žalobca má nárok na primeranú finančnú náhradu v sume 4.000,-eur, nakoľko porušením práva Únie bolo skutočne do jeho osobnostnej sféry zasiahnuté. Vo zvyšnej časti žalobu žalobcu zamietol.

59. Zároveň súd poznamenáva, že nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny (k tomu ÚS SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09) základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany sporu, ktorá ju nastolila, je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty.

60. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

61. Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP: (1) O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. (2) O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

62. Súd o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. Poukazujúc na dôvodovú správu k predmetnému ustanoveniu je možné priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške, keď výška nároku závisí od úvahy súdu ako je tomu aj v prejednávanej veci. Úvaha súdu sa teda týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku. V tomto smere súd poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 475/2018 zo 4. februára 2021 platí, že zmyslom novej právnej úpravy Civilného sporového poriadku nebola snaha zákonodarcu sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania koncepčne celkom odchýliť od pravidla pôvodne vyjadreného v § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku. Záver súdu absolútne vylučujúci osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, nemožno akceptovať a takáto interpretácia § 255 Civilného sporového poriadku súdom nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky. S ohľadom na skutočnosť, že určenie výšky nemajetkovej ujmy záviselo od úvahy súdu, súd žalobcovi ako úspešnej strane sporu priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% zo súdom priznaného plnenia, a teda rozhodol tak, ak je uvedené vo výroku rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Žilina.

Podľa § 125 ods. 1 CSP odvolanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

Podľa § 125 ods. 2 CSP podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

Podľa § 125 ods. 3 CSP odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.